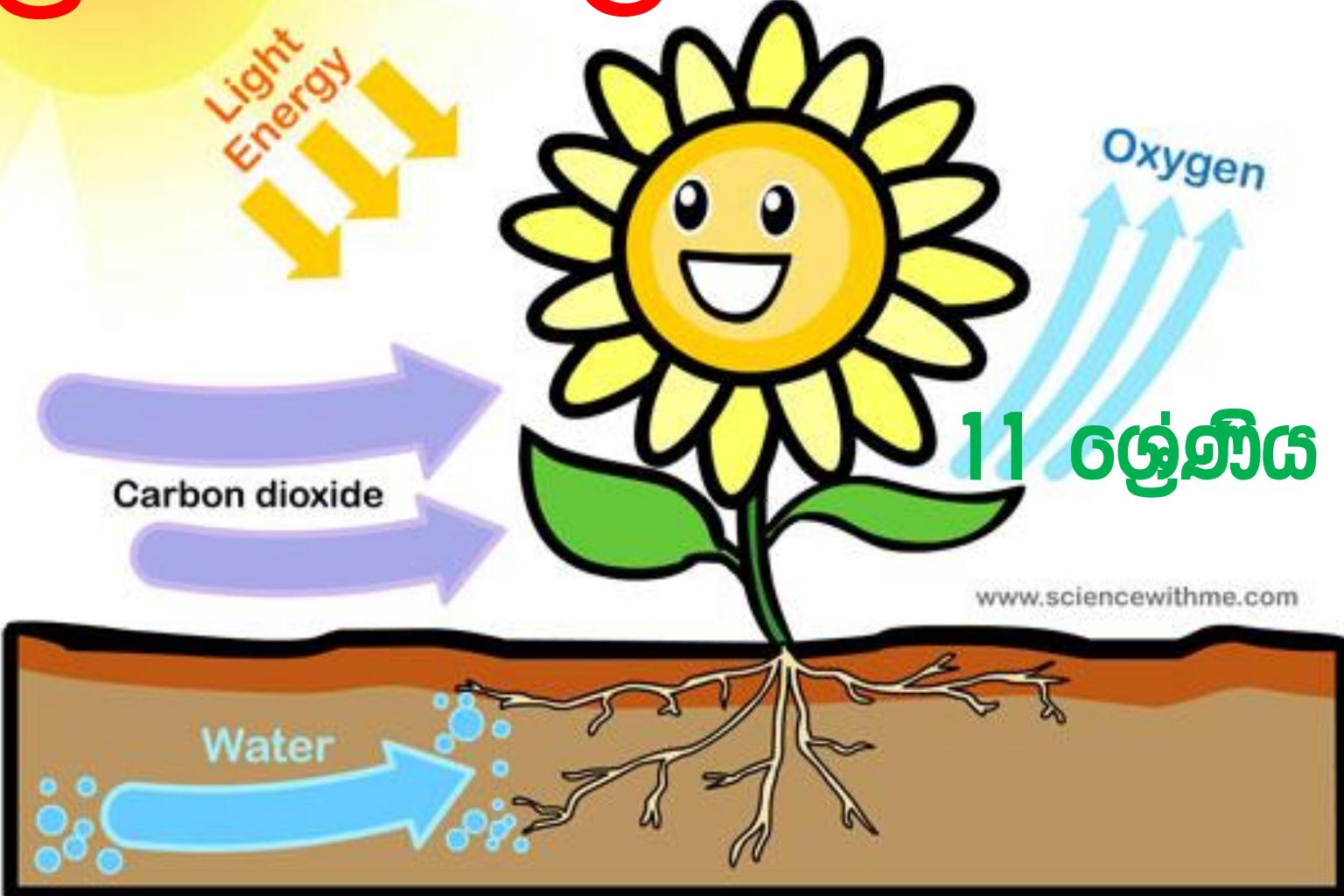

ප්‍රහාසන්ගේලේෂණය

මිනිකා අභ්‍යන්තර
සියලුම කත්ත්වයින් ජවත්වන්නේ
ගාක නිසාය.

❖ ජ්‍යවින්ගේ පැටවෙත්මට අතසවශය වූ ජ්‍යව
ක්‍රියාවලි දෙකක් ලෙස පෝෂණය හා
ශ්වරක්ෂණය හඳුනාගත හැකිය.

01.

ජ්‍යවින් තම පෝෂණය කළහා අවශය ආහාර
කතයා ගන්නා ආකාරය අනුව ස්වයංපෝෂී
කහ විෂමපෝෂී ලෙස කොටස් දෙකකට
වෙන් කළ හැකිය.

i. සහත ජෝෂණා කුම හැඳුන්වන්න.

- **ස්වයංපෝෂී :**

තමාට අවශ්‍ය ආහාර තමා තුළම නිපදවා ගනිමින් ජෝෂණා අවශ්‍යතාව කළුරා ගැනීම.

- **විෂමපෝෂී :**

කළුව හෝ වකුව (ස්වයංපෝෂී ප්‍රධානෙකු) ගාක මත ගැනීම.

ii. ජ්‍යව්‍යීත්ව ග්‍යෙවකනය කළුහා අවශ්‍ය වන වායුව කුමක් ද?

ඩක්සිජන්

iii. ජ්‍යව ලේකයට අවශ්‍ය ආහාර නිපදුවීමත්, ග්‍යෙවකනයට අවශ්‍ය කරන ඩක්සිජන් වායුව කැපයීමත් කිදුකෙරෙන ගාක තුළ පමණක් කිදුකෙරෙන ජ්‍යව ක්‍රියාවලිය කුමක් ද?

ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

02.

පහත දැක්වෙන රුපය නිරික්ෂණය
කරමින් අකා ඇති තුශ්නවලට පිළිතුරු
කියයන්න.

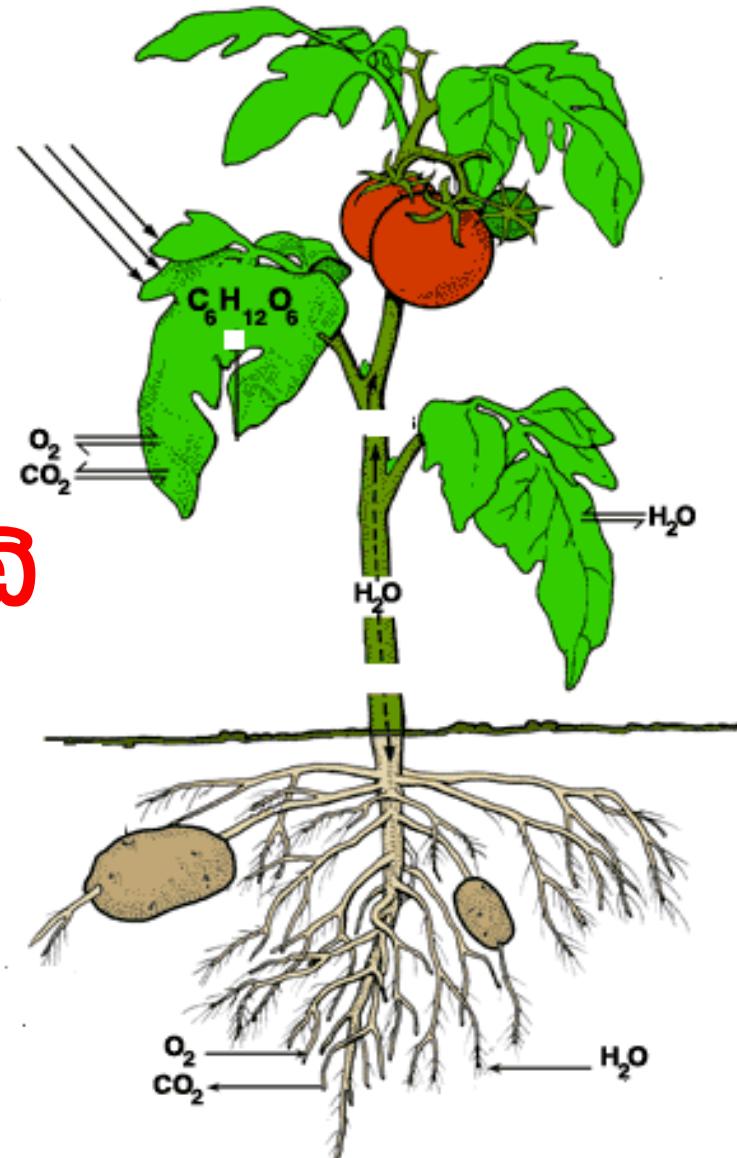
11 ශේෂිය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

i. ගාක තතු වායුගේලයෙන් ලබා ගන්නා වායු මොනවා ද?

- ඔක්සිජන්

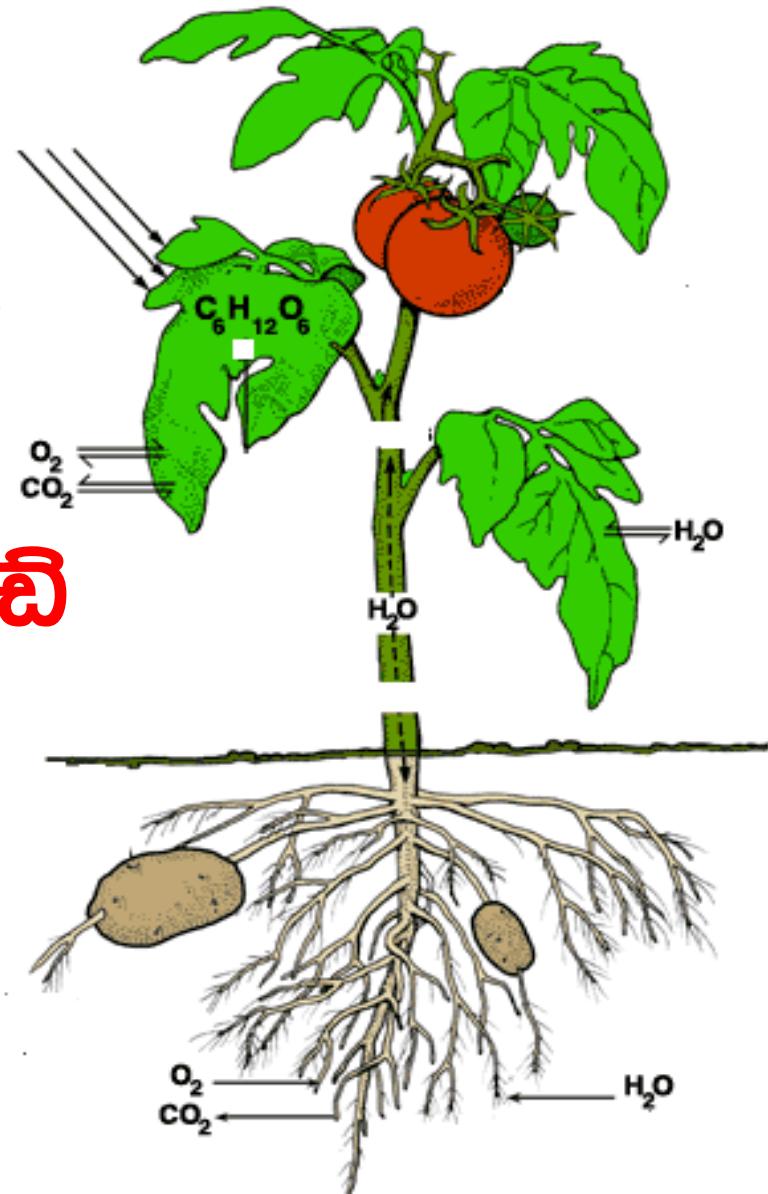

- කාබන් බියෝක්සයිඩ්

ii. ගාක තතු වායුගේලයට සිට කරන වායු මොනවා ද?

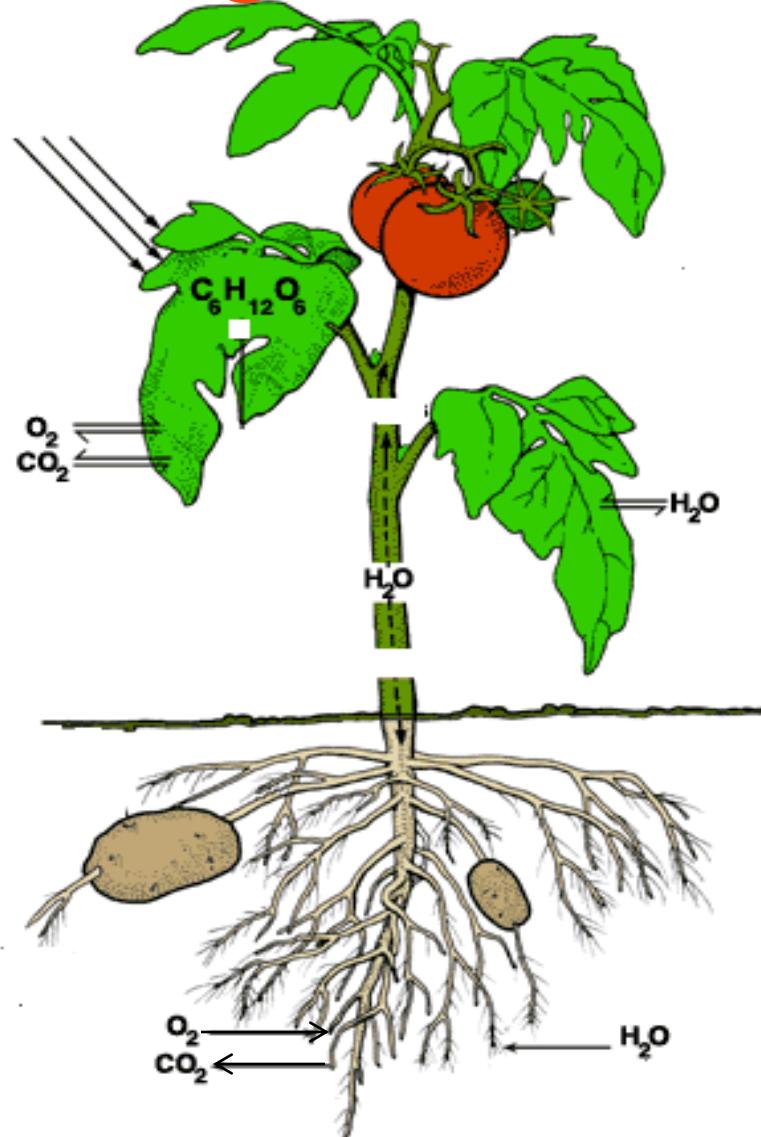
- ඔක්සිජන් O_2
- කාබන් බියෝක්සයිඩ් CO_2
- ජල වාෂ්ප H_2O

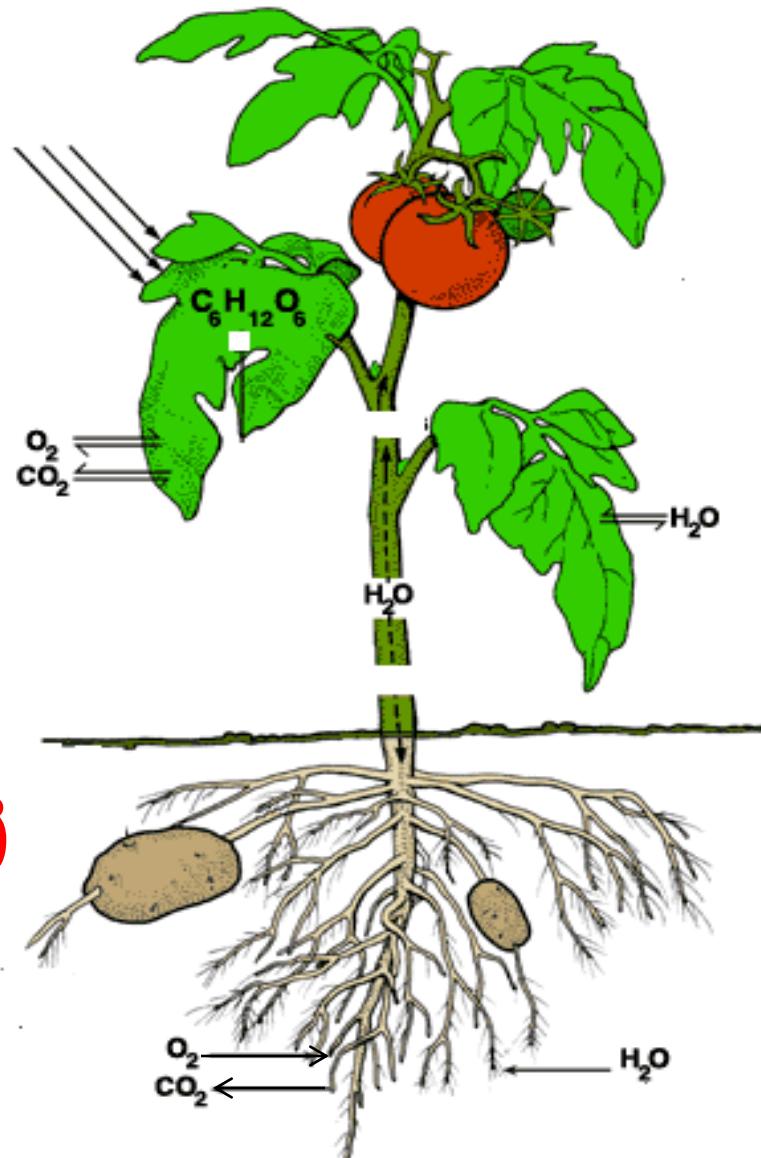
11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

iii. ගාක මුල් වායුගේලයෙන් ලබා ගත්තා වායු මොනවා ද?

- ඔක්සිජන් / O_2

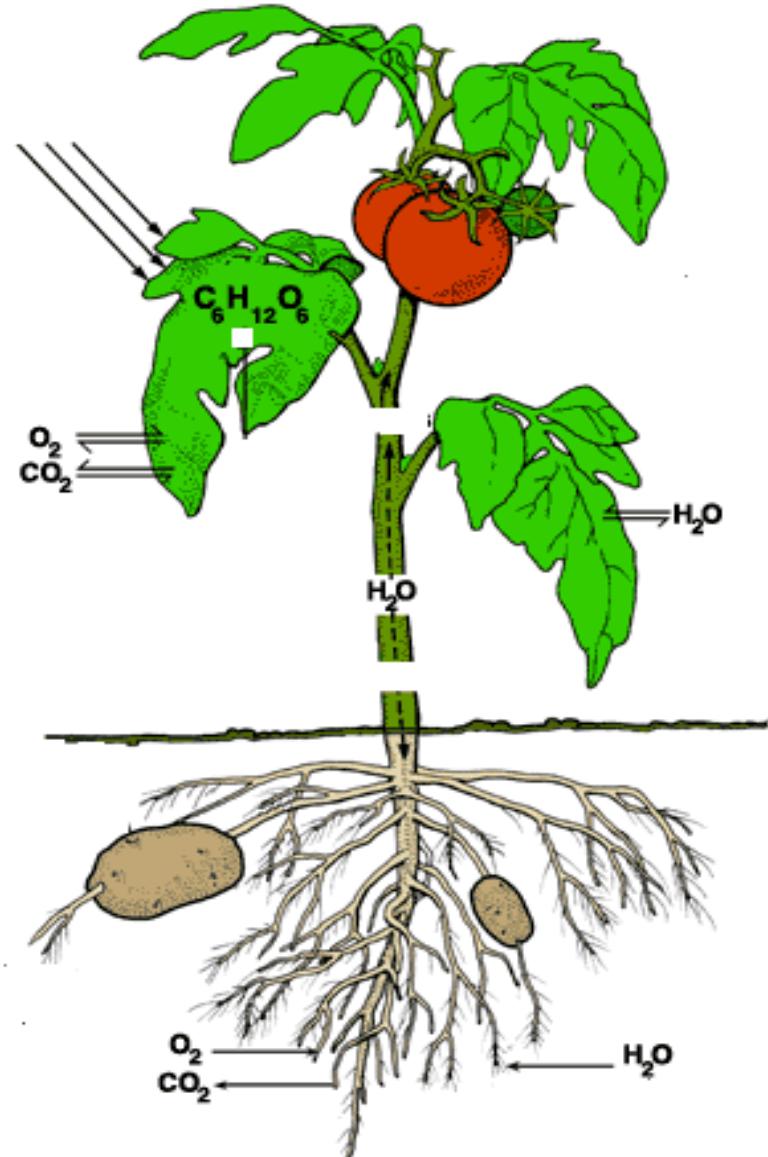
iv. ගාක මුල් වායුගේලයට පිටකරන වායු මොනවා ද?

- කාබන් එයෙක්සයිඩ් CO_2

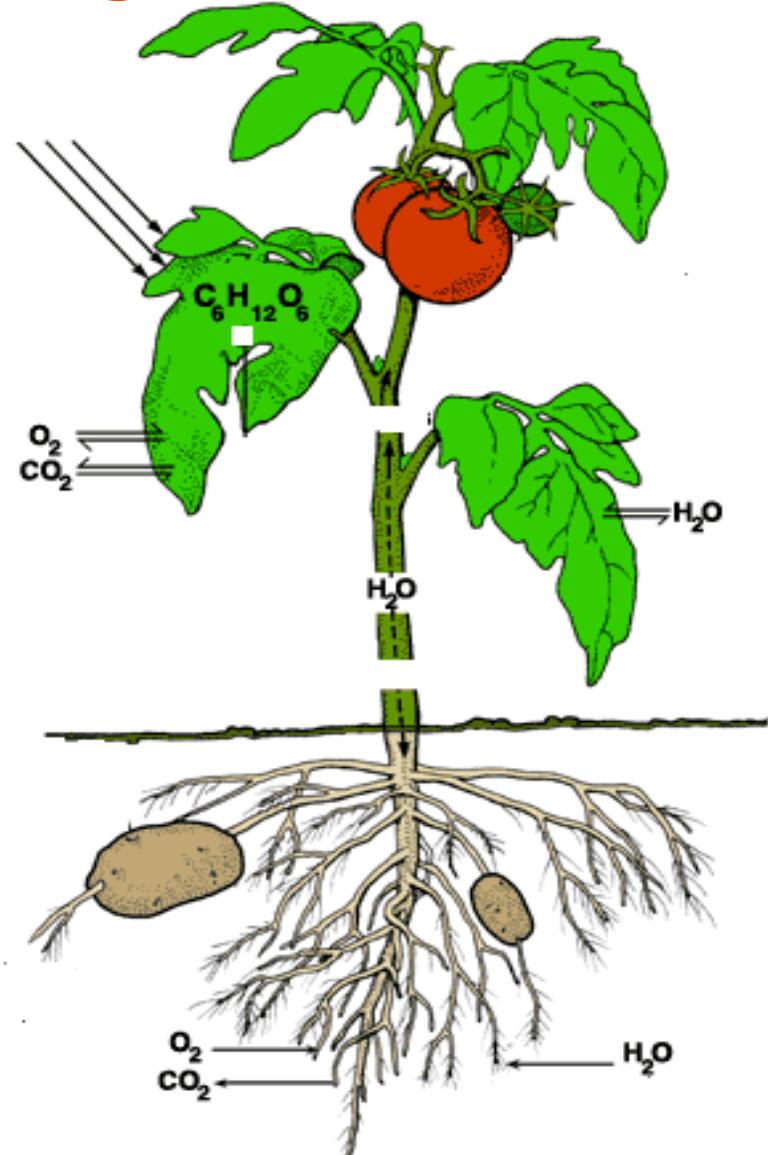
V. ගාක තනු තරිකරයෙන් ලබා ගන්නා ගක්ති විශේෂය කුමක් ද?

- ආලේක ගක්තිය

vi. ගාක මුල් මගින් තකෙන් ලබා ගන්නේ මොනවා ද?

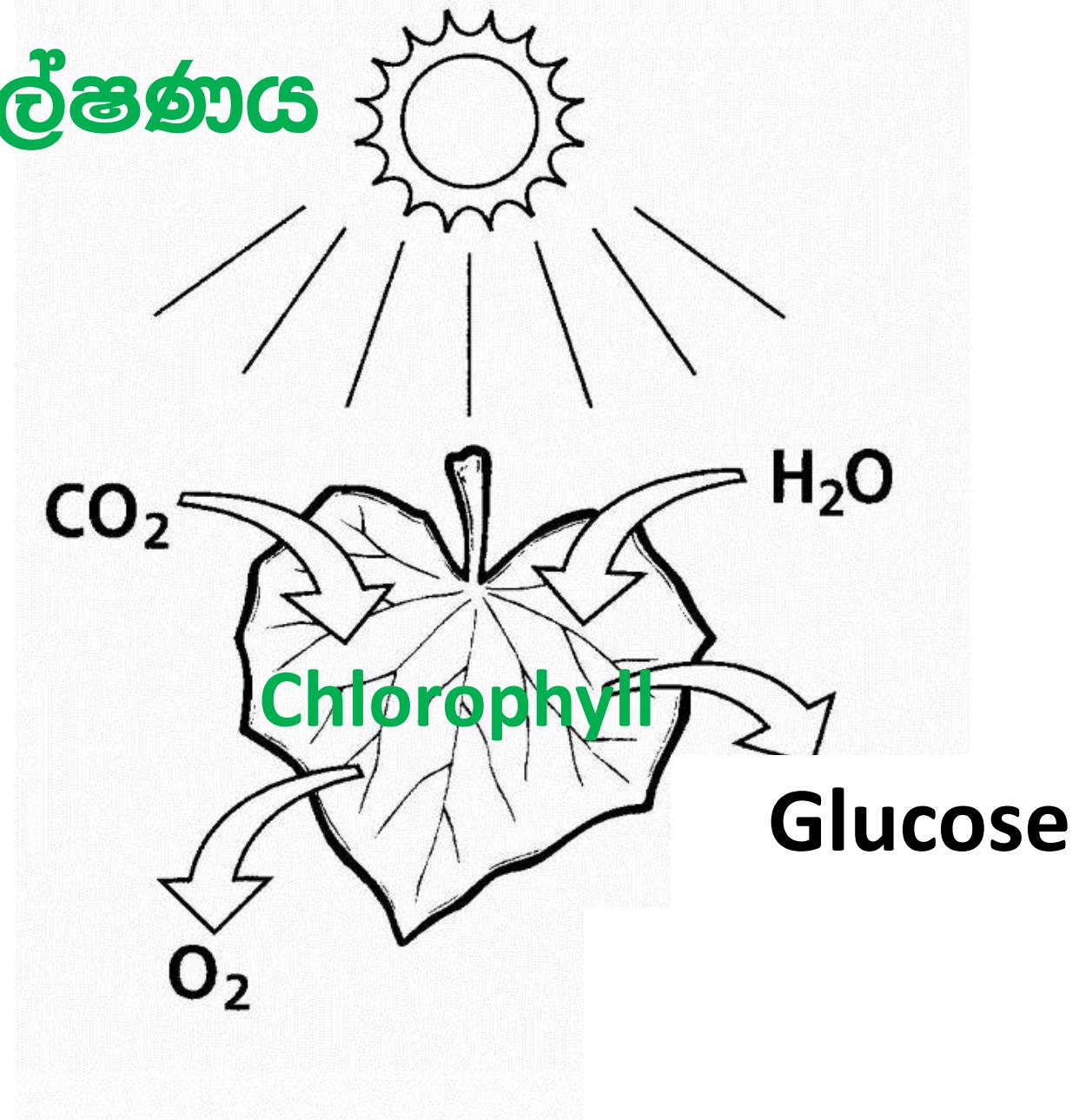
- ජලය

03.

- කාබන්චයෙක්සයිඩ් හා ජලය අමුදුව ලෙස යොදා ගනිමින්
- ආලෝක ගක්තිය උපයෝගී කර ගනිමින්
- හරිතප්ප තුළ කිදුවන ආහාර සංග්ලේෂණ ක්‍රියාවලිය
- ප්‍රහාසංග්ලේෂණය ලෙස හැඳුන්වේ.

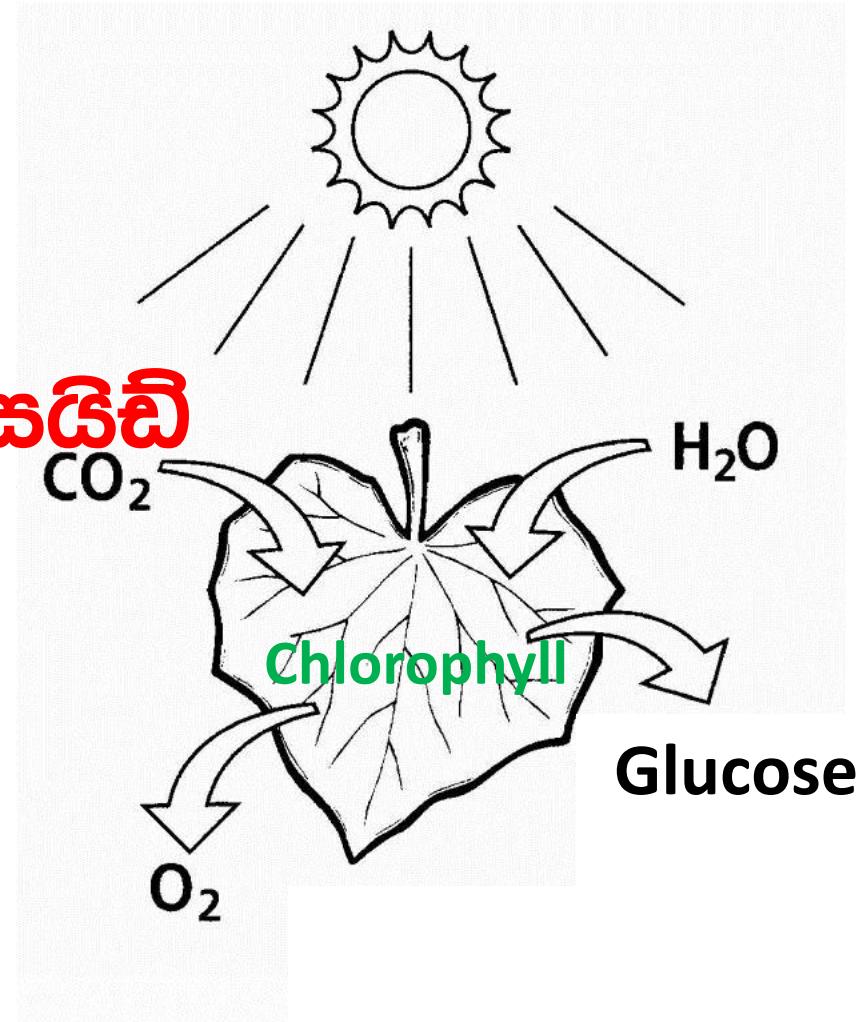
ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

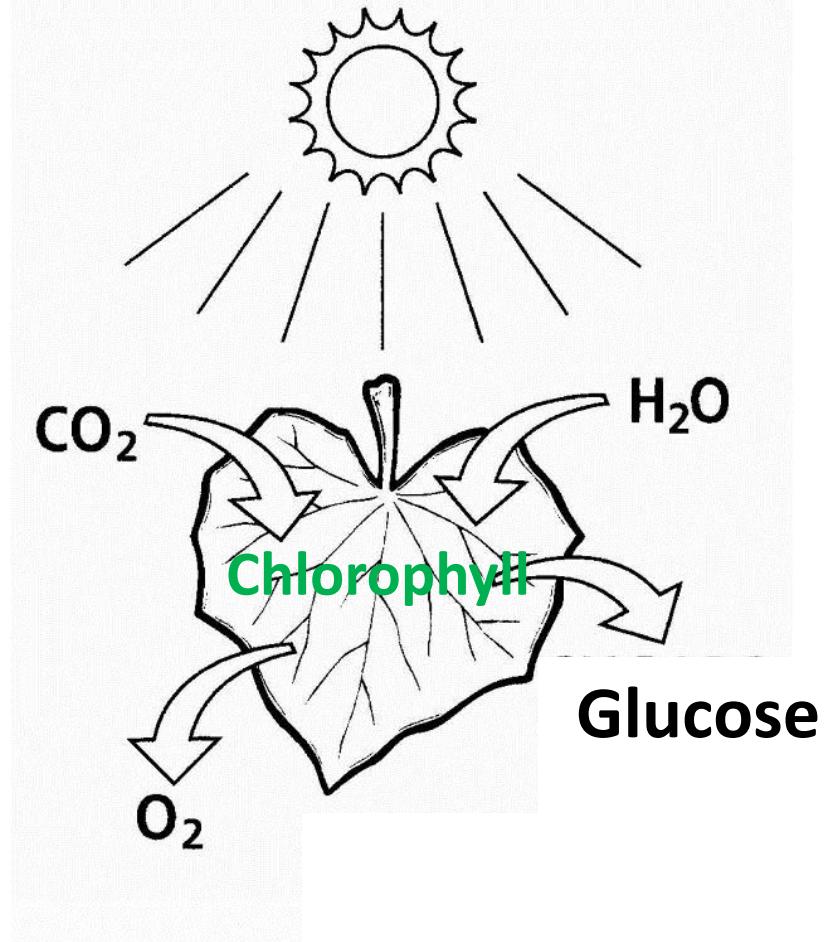
i. ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කළුහා බලපාන බාහිර කාධක මොනවා ඇ?

- ආලෝකය
- කාබන් එගෙක්සයිඩ්
- ජලය

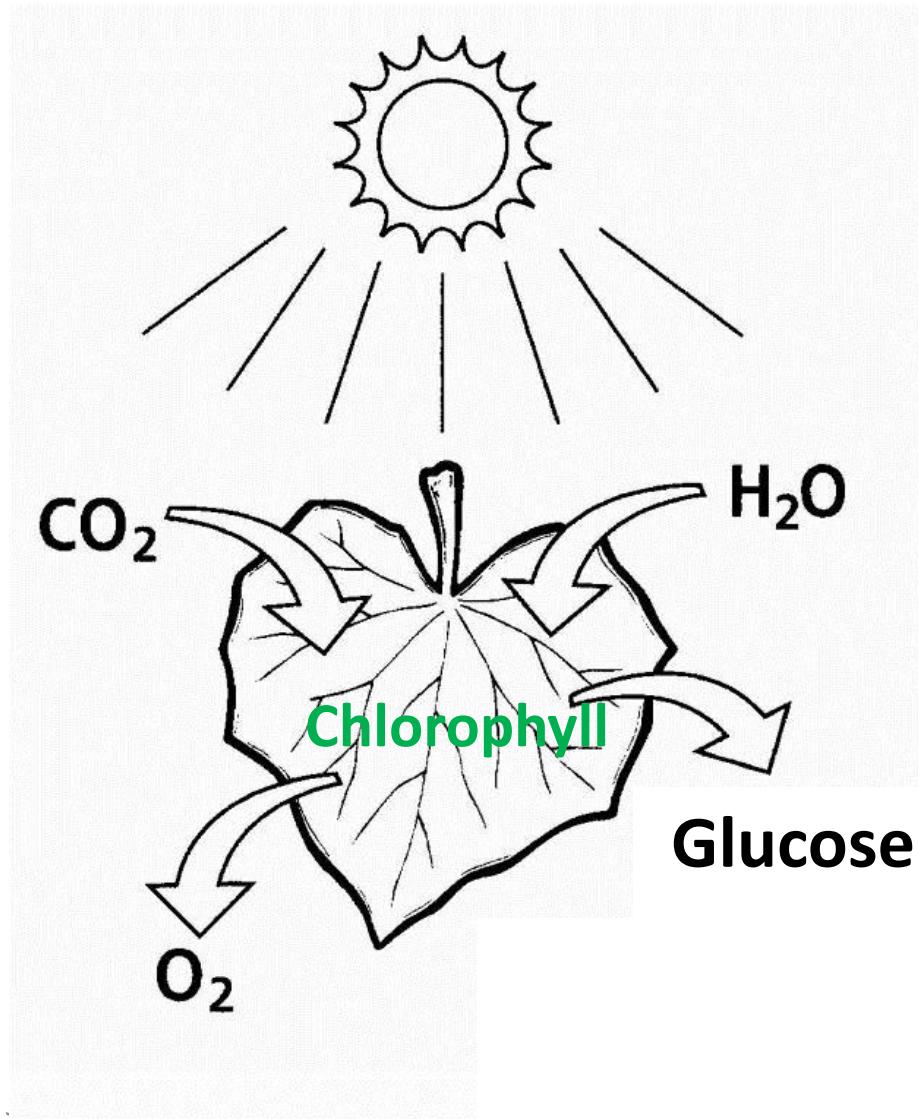
ii. ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කදුහා බලනාහා
අන්තර් සාධක මොනවා ද?

- හරිතපුදු

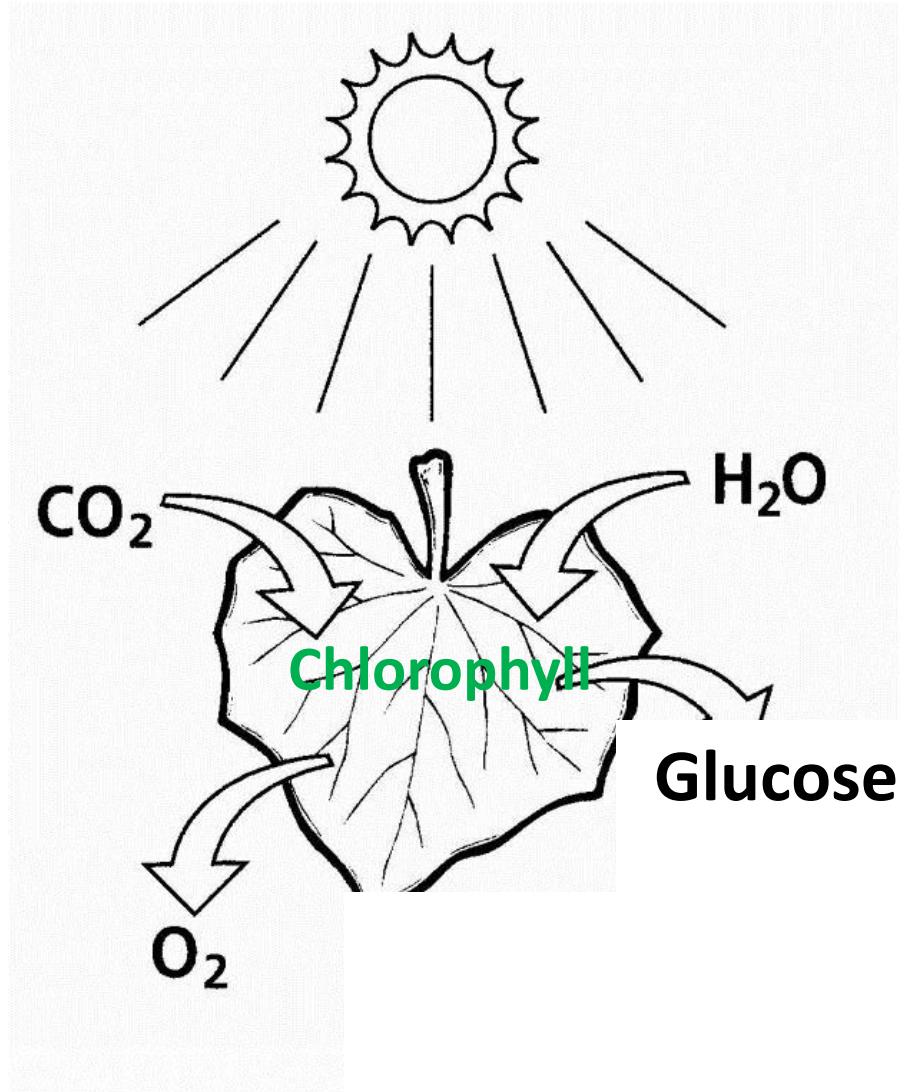

iii. ප්‍රහාසංග්ලේෂණයේ ප්‍රධාන ව්‍යුත්‍ය කුමක් ද?

- ග්ලැක්ස්

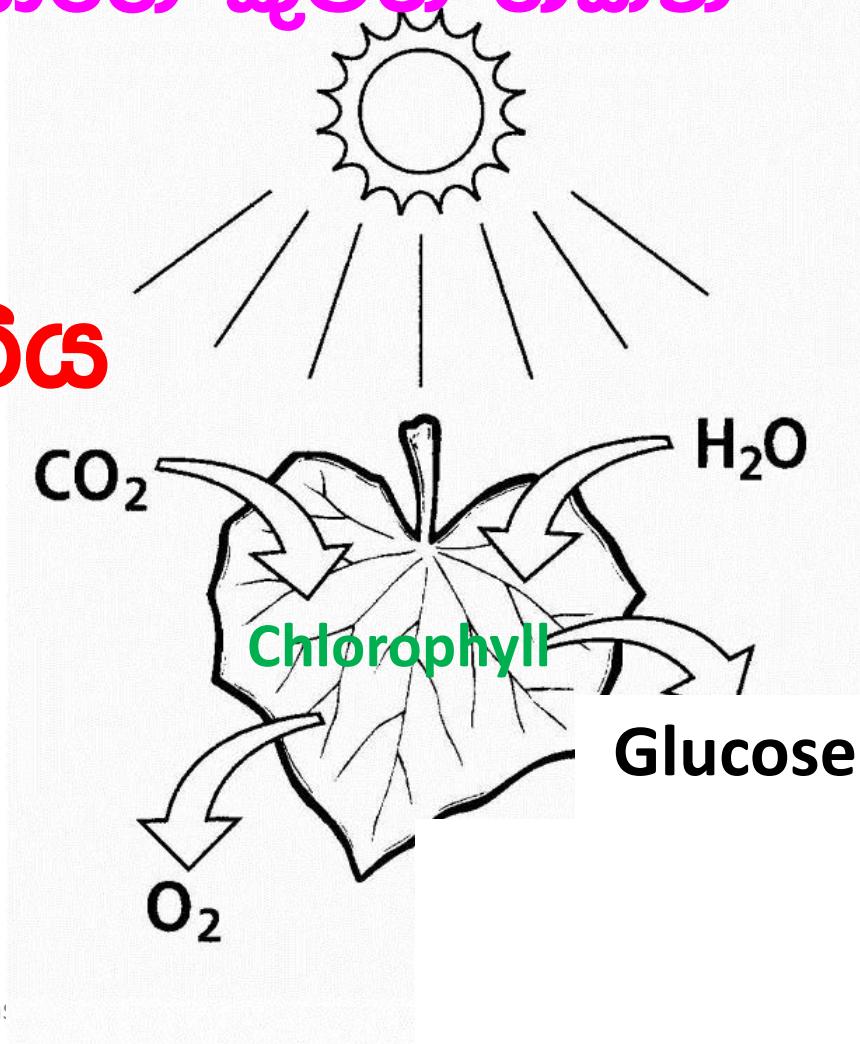
iv. ප්‍රහාසන්ලේෂණයේ අතුරු ව්‍යුහය
කුමක් ද?

- ඔක්සිජන් / O_2

V. ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කළහා ගොඳා ගැනෙන්නේ කුරුයාගේ කුමන ගක්ති විශේෂය ඇ?

- ආලෝක ගක්තිය

04.

භාකයක ප්‍රහාසංග්ලේෂණ ක්‍රියාවලිය
ප්‍රධාන වශයෙන් සිදුවන්නේ ගාක පත්‍ර
තුළ ය.

ර්ථ අමතරව කොළ පැහැති ගාක
කොටස් තුළ ද ප්‍රහාසංග්ලේෂණය
සිදුවේ.

i. ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කළහා අවශ්‍ය
ආලෝක ගක්තිය අවශ්‍යෙෂණය කර
ගැනීමට ගාක දැක්වන අනුවර්තන
මොනවා දී?

- තතු තලය තළල් වීම/තතු කංඩාව
වැඩි වීම
- තතුය තුනි වීම.
- ආලෝකය ලබා ගත හැකි තතු
විනයාක දැරීම

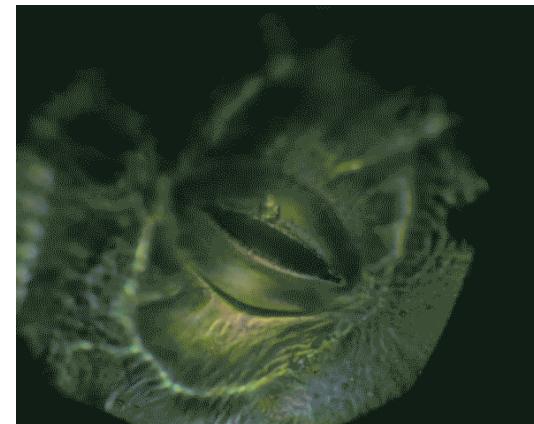
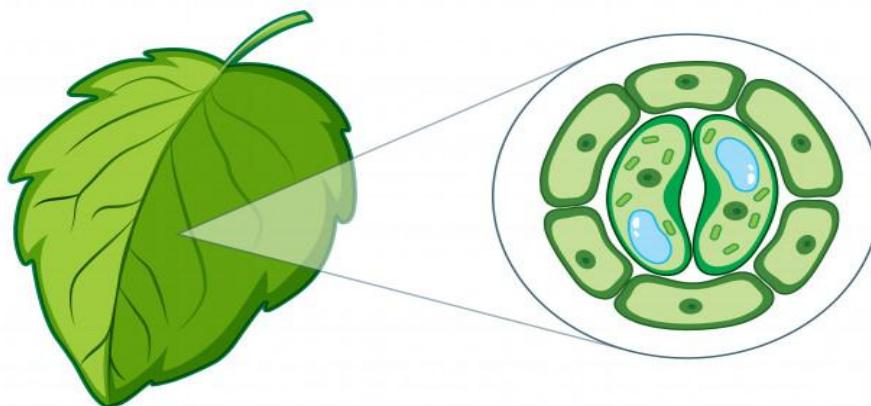
11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

- තතුය පුරා ජලය බෙදා හැරීමට නාරවි විනසාකයක් දැරීම.

ii. ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කළහා අවශ්‍ය
කාබන්ඩයොක්සයිඩ් වායුව ලබා ගැනීමත්,
නිහදුවෙන ඔක්සිජන් බැහැර කිරීමත්,
සිදුවන ව්‍යුහය කුමක් ද?

- **ප්‍රධානව**

ii. ප්‍රහාසංග්ලේෂණයේදී නිපදවෙන ග්‍රැෆකේස් ගාක තුළ ප්‍රධාන වශයෙන් ගබඩා කෙරෙන්නේ කුමන කිංගෝරයක් ලෙස දී?

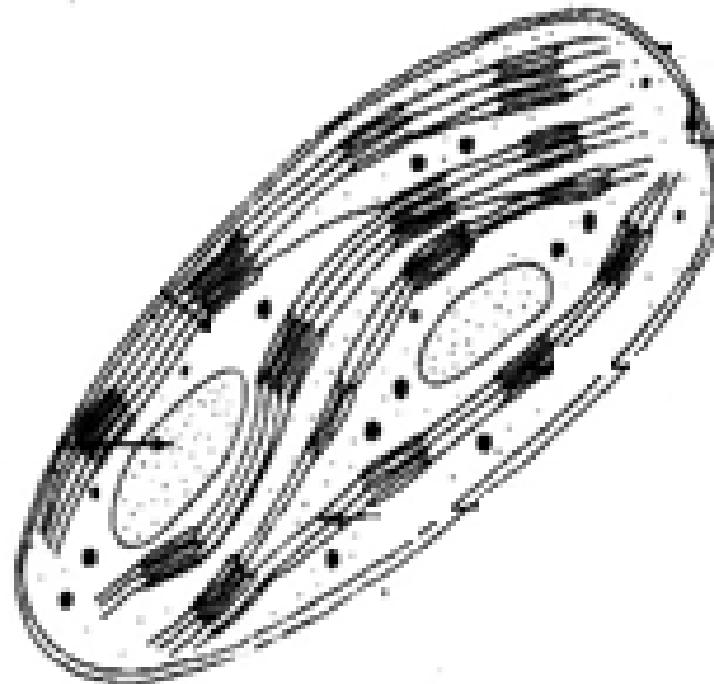
- මිෂ්ට්‍රේටය

iii. ගාක තත්ත්වයක කොළ පාටට හේතුවන වර්ත්තාකය කුමක් දී?

- හරිතජ්‍ය හෙවත් ක්ලොරෝලිඥ

ii. ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කළහා අවශ්‍ය වන කොළ තාට වර්ත්තකය අඩංගුවන රැසයේ කළහන් වන ඉන්දුයිකාව කුමක් ඇ?

- හරිතලවය

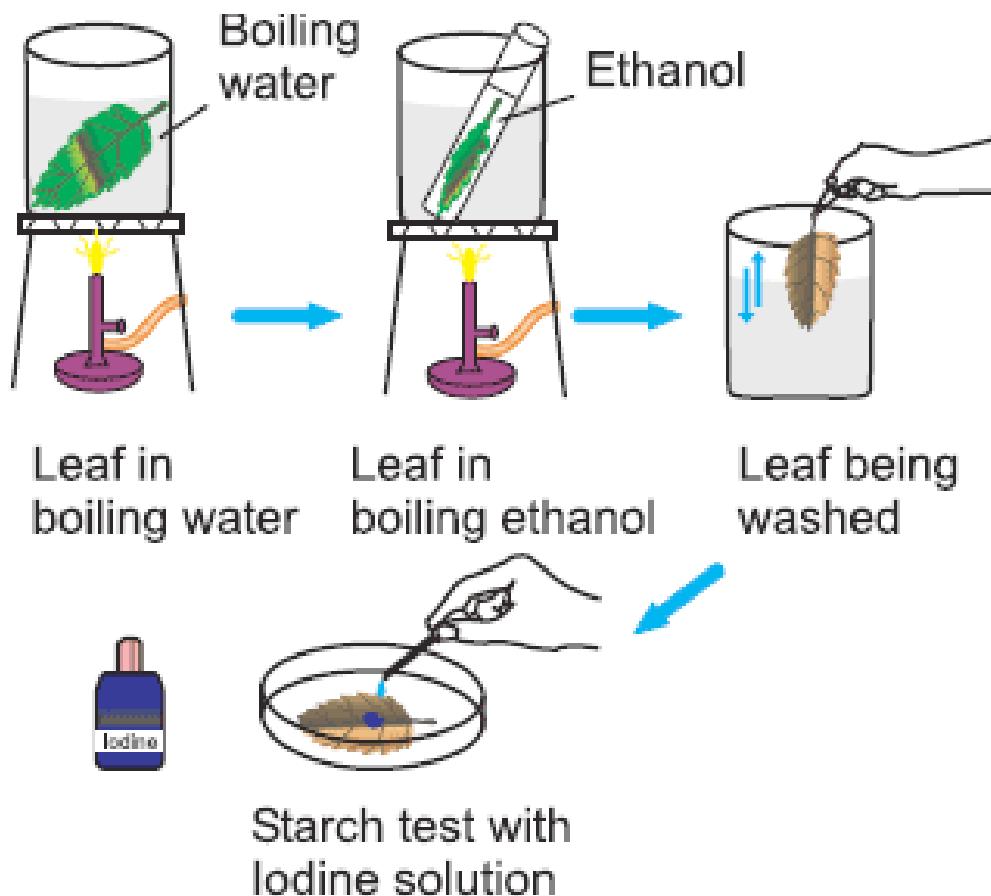
05.

ප්‍රහාසංග්ලේෂණයේදී නිපදවෙන
ග්ලකේෂ් ගාක තුළ පිෂ්ටය ලෙස
ගබඩා වී තිබේ දැයි පරික්ෂණාත්මකව
සොයා බැලිය හැකිය.

- i. ඒක්ටරය හැඳුනාගැනීමට නාවිතවන
රසායන දුවස කුමක් ද?
  - අයවින් දාවනය

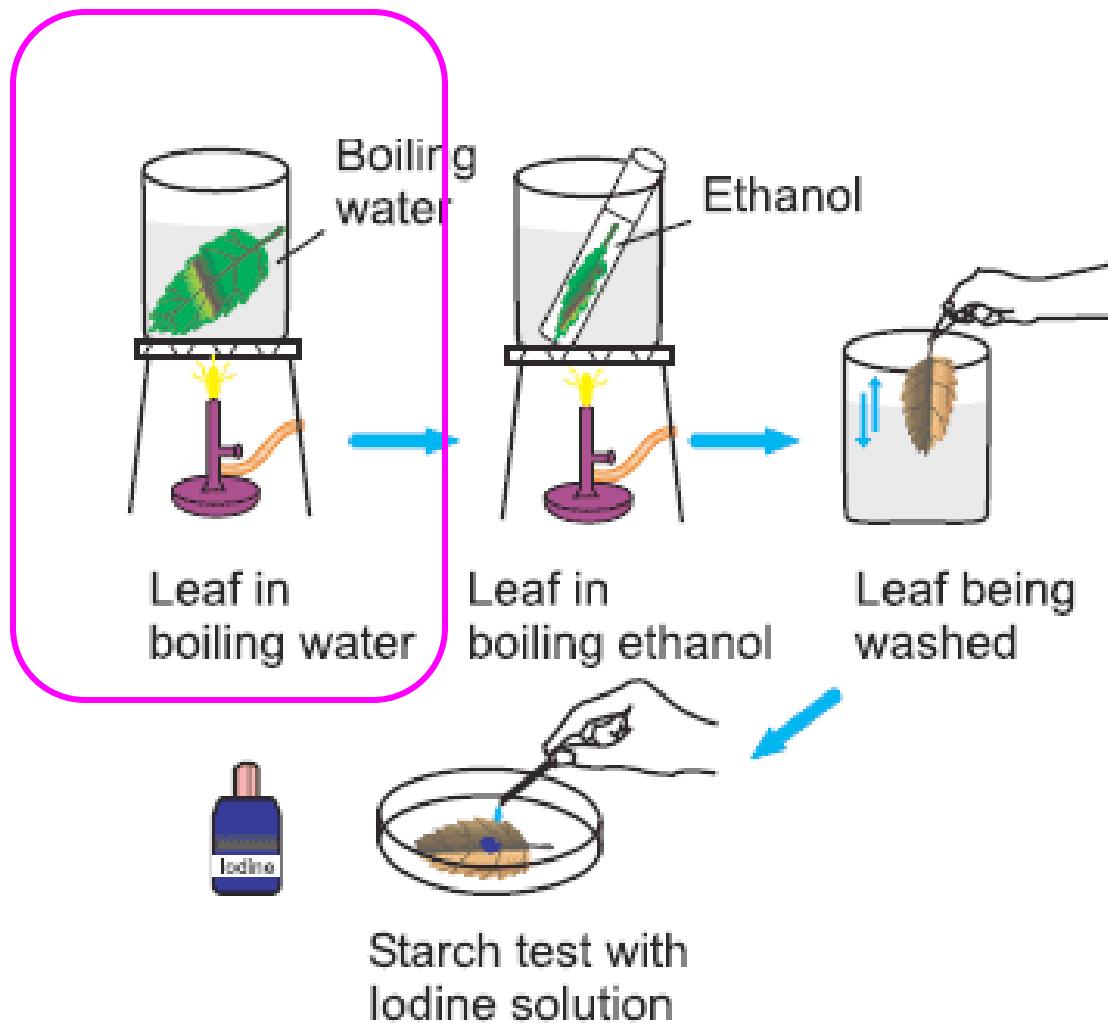
11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

i. ගාක පත්‍රයක පිළ්ටය තිබේදැය හැඳුනා
ගැනීමට අනුගමනය කරන ක්‍රියා පිළිවෙළ
පියවර වශයෙන් ලියන්න.

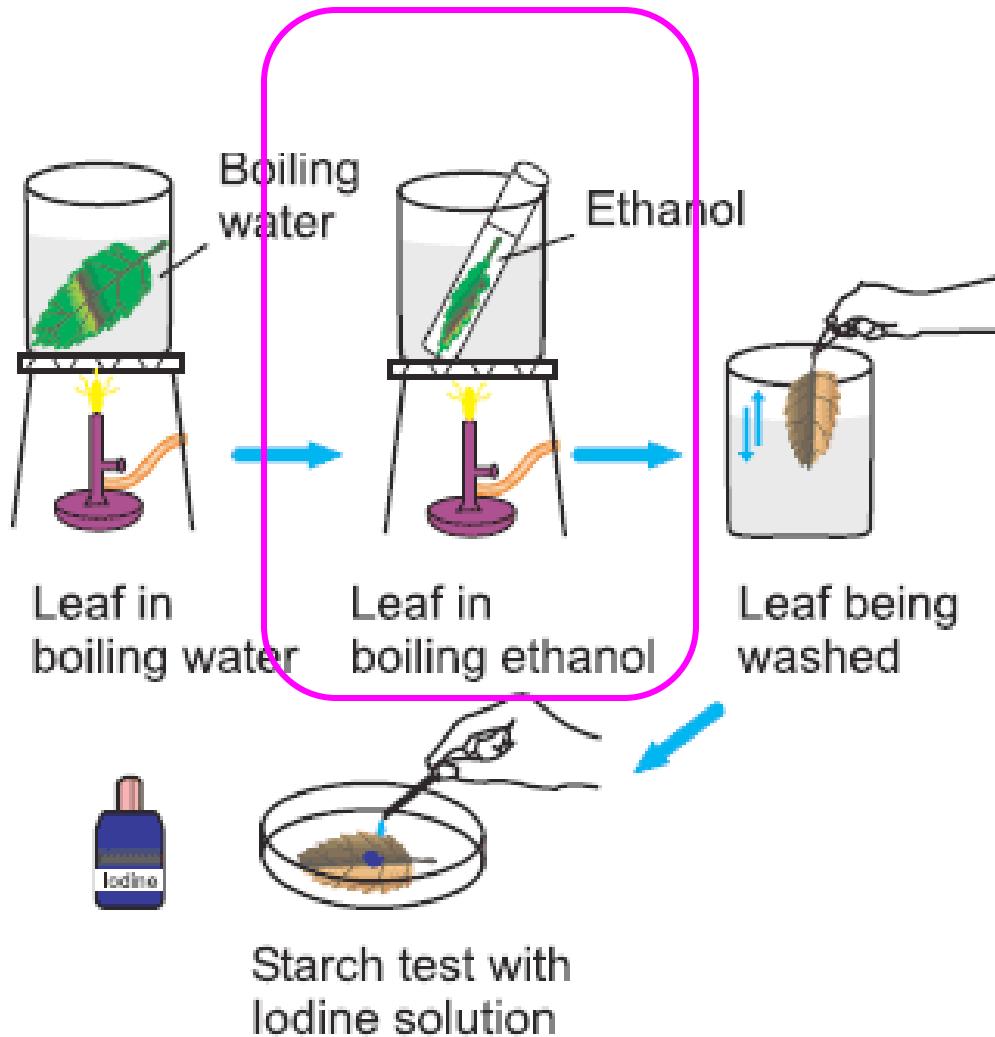
11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

a. කෙළ පටලයේ අර්ධ තාරගමස බව නැති
කිරීමට ගාක තතුය ජලයේ තැම්බිම.

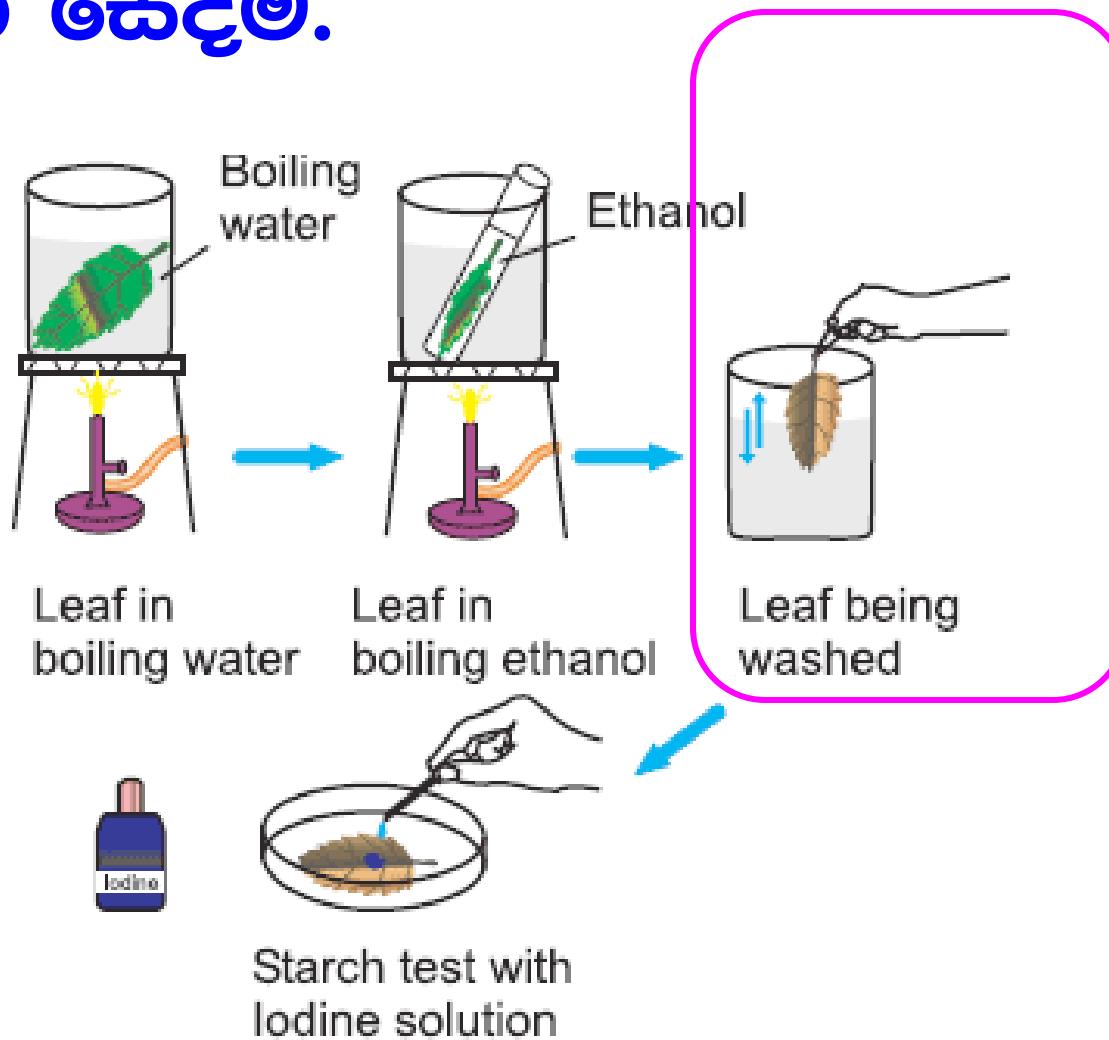
11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

b. හරිතපුද ඉවත් කිරීමට ගාක පත්‍රය ජල තාතකයක් තුළ මද්‍යසකාරයේ තැම්බීම.

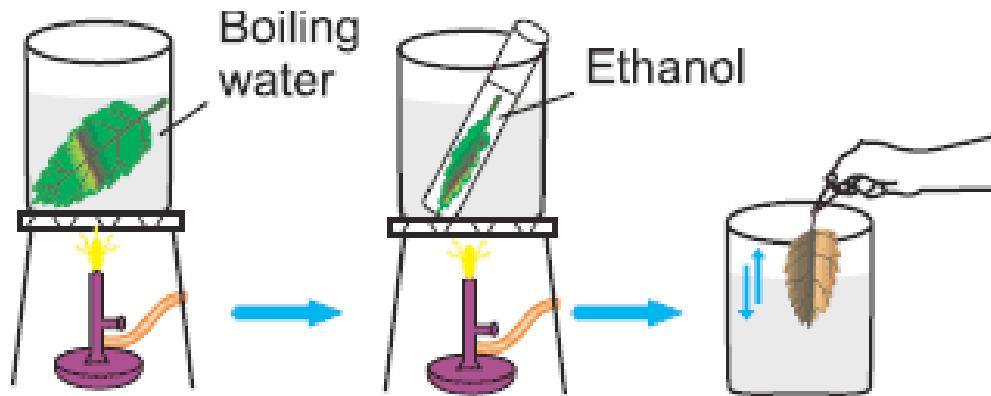
11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

c. මද්‍යසකාර ඉවත් කිරීමට ගාක තතුය ජලයෙන් කේදීම.

11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

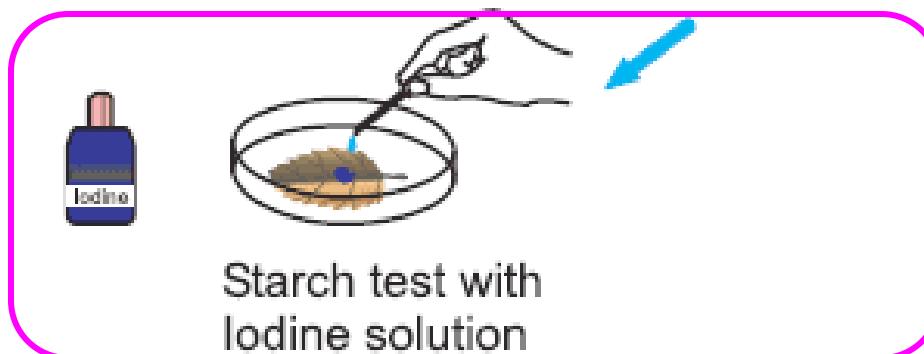
d. පිළ්ටය තිබේදැය බැලීමට සුදු පිශක්
ගෙවාලක් මත ගාක පත්‍රය තබා අයඩින්
දාවතාය එකතු කිරීම.

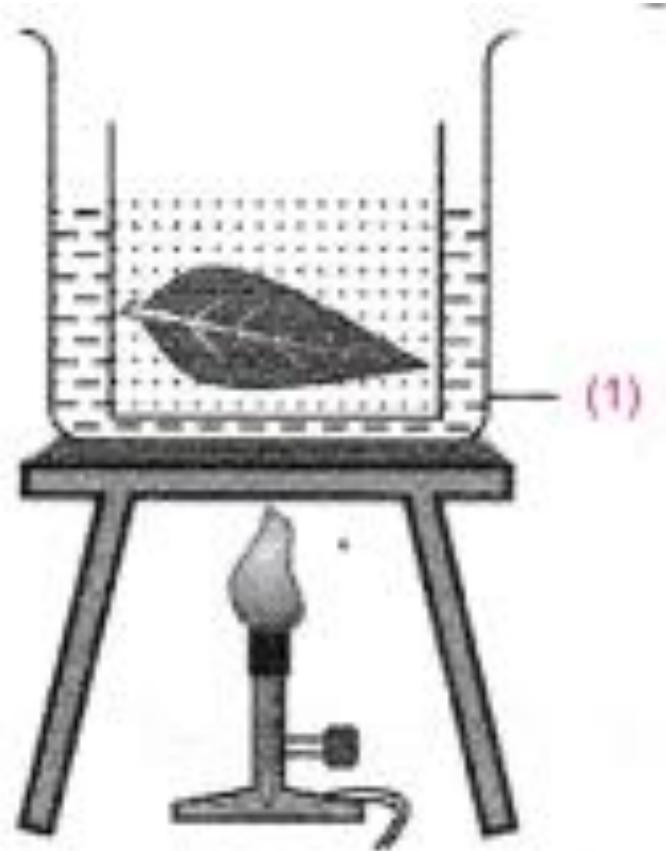
Leaf in
boiling water

Leaf in
boiling ethanol

Leaf being
washed

iii. ගාක තතුය මදුසකාරයේ තැම්බීමට ජල තාතකයක් යොදා ගන්නේ ඇය?

- මදුසකාර වහා ගිනි ගන්නා කුල් නිසා

iv. ගාක තත්ත්වයේ මිෂ්ටිය තිබේනම් දැකිය
හැකිවන වර්ණ විපර්යාකය කුමක් දී?

- ගාක තත්ත්වය නිල් හෝ දුම් තැහැයට
හැරිම.

11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

ගාක පත්‍රයක පිළිච්චය තිබේදේ හැඳුනා
ගැනීමට අනුගමනය කරන ක්‍රියා පිළිවෙළ

Testing for starch in leaves

06.

කාබන්ඩයොක්සයිඩ්, ජලය,
ආලෝකය, හරිතපුදු

ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කළුහා අවශ්‍ය
සාධක ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. එම
සාධක කිහිපයක අවශ්‍යතාවය අපට
පරීක්ෂණාත්මකව විමසා බැලිය
හැකිය.

11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

i. ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කළුහා ආලේකය අවශ්‍ය
බව පරීක්ෂණාත්මකව හඳුනා ගැනීම

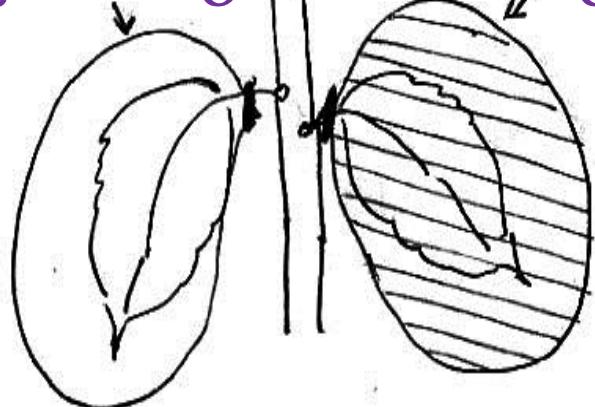
Light

11 ශේෂිය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

i. ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කදුනා ආලෝකය අවශ්‍ය බව තරික්ෂණාත්මකව හඳුනා ගැනීම කදුනා තහත ආකාර ඇටවුමක් සකස් කළ හැකිය.

භාර්දාසය යොලිනින

භාර්දාසය යොලිනින

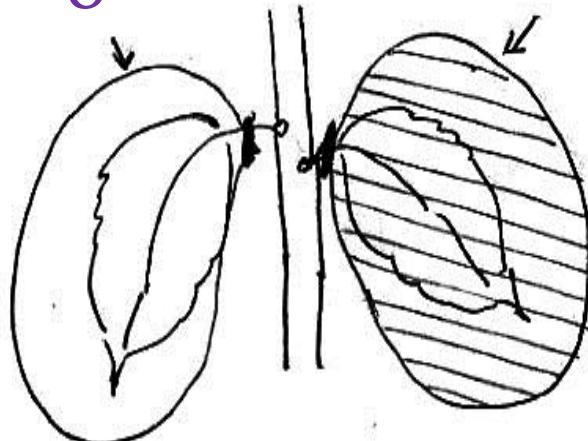

කළු යොලිනින

- විද්‍යාත්මක ක්‍රමයට සිදුකරන මෙම තරීක්ෂණයට අදාළ ව කළේකිතයක් ලියන්න.
- ගාක පත්‍රවල පිළ්ටය නිපදවීම කළහා ආලේකය අවශ්‍ය වේ.
- ආලේකය නොමැති විට ගාක පත්‍රවල පිළ්ටය නිපදවීම සිදුවේ.

කල්පිතය - ගාක තත්ත්වල තීම්ටය නිඛදවීම
කදුහා ආලෝකය අවශ්‍ය වේ.

භාජන පොලිතීන්

කඩ් පොලිතීන්

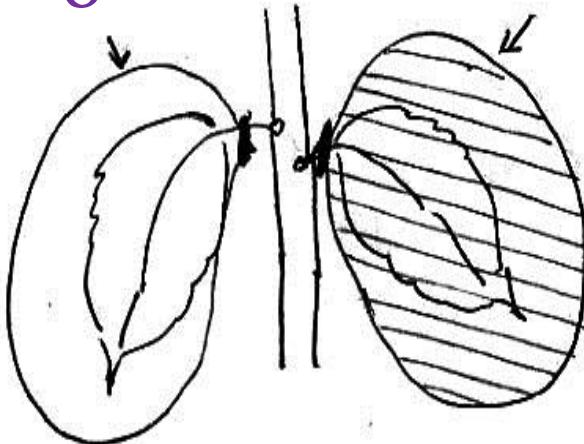
පරික්ෂණය

පාලක පරික්ෂණය

11 ශේෂිය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

➤ කල්පිතය - ආලෝකය නොමැති විට
ගාක පතුවල ජිෂ්ටය නිජදාවීම සිදුවේ.

භාජන පොලිනීන

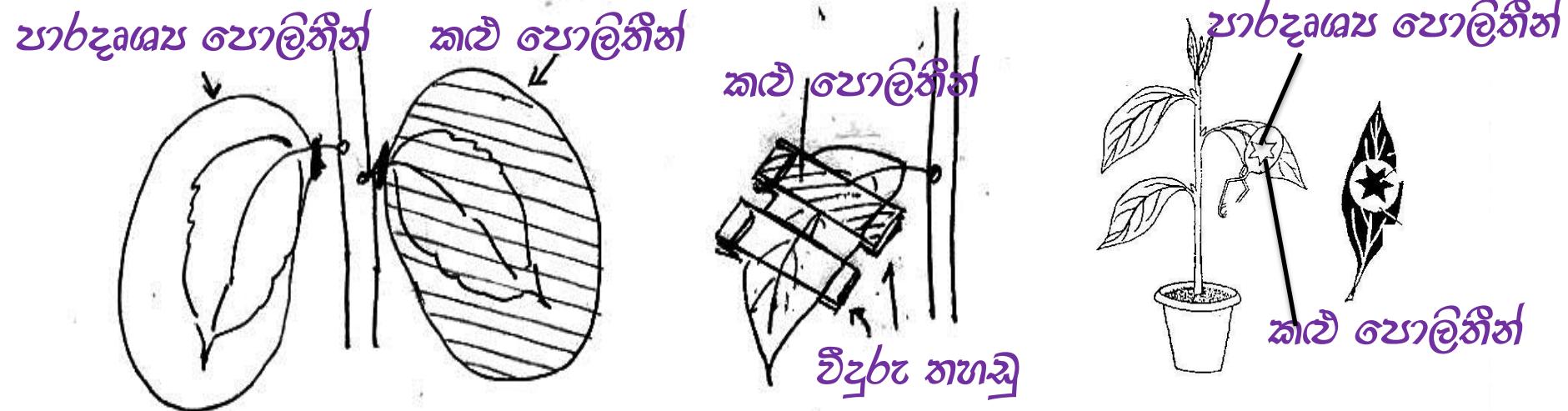

කළු පොලිනීන

භාෂා පරික්ෂණය

පරික්ෂණය

11 ශේෂිය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

- ජය 48 ක් අදුරේ තබූ ගාක තතු යොදා ගනිමින් එක් තතුයකට / තතු කොටසකට ආලෝකය එබෙන ලෙසත්, අනෙක් තතුයට/ තතු කොටසට ආලෝකය නොඑබෙන ලෙසත් ඇටවුම සකස් කළ යුතුය.

- a. ජරීක්ෂණයට තෙර ගාක තතු ජය 48 ජමනා අදුරේ තබන්නට හේතුව කුමක් ද?
- ගාක තතුය තුළ නිහදුවී තබූ පිළ්ටය ගාක තතුයෙන් ඉවත් වීමට

- b. ජැය කිහිපයක් හිරු එලියේ තැබේමෙන් පත්‍ර ගාක ජතු පිෂ්ටය සඳහා නිර්ක්ෂා කළේ නම් ලැබිය හැකි නිර්ක්ෂණ සඳහන් කරන්න.
- ආලේංකය ලැබුන ගාක ජතුය/ජතු කොටස දුම් භාව/නිල් භාව වී ඇති අතර ආලේංකය නොලැබුන ගාක ජතුය/ජතු කොටසෙහි වර්ණ විජ්‍යාක්‍රයක් නැත.

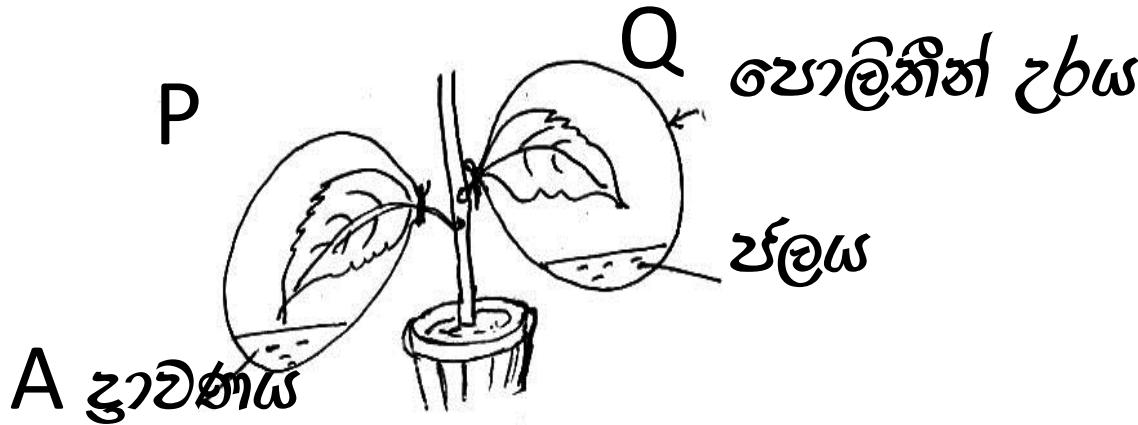
c. නිරික්ෂණයට හේතු සරලව පැහැදිලි කරන්න.

- ගාක තත්ත්‍යාගෙහි ආලේංකය ලැබුන කොටසෙහි පිළ්ටය නිජදාවේ ඇති අතර ආලේංකය නොලැබුන කොටසෙහි පිළ්ටය නිජද වී නැත.

d. නිරීක්ෂණ මගින් වැළඳිය හැකි නිගමනය
කුමක් ද?

- ගොකු තත්ත්වයෙහි එළ්ටය නිපදවීම /
ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කදාහා
ආලෝකය අවශ්‍ය වේ.

d. ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කළුහා CO_2 /කාබන් බයෝක්සයිඩ් අවශ්‍ය බව තරික්ෂණාත්මකව හඳුනා ගැනීම කළුහා පහත ආකාරයේ ඇටවුමක් සකස් කළ හැකිය.

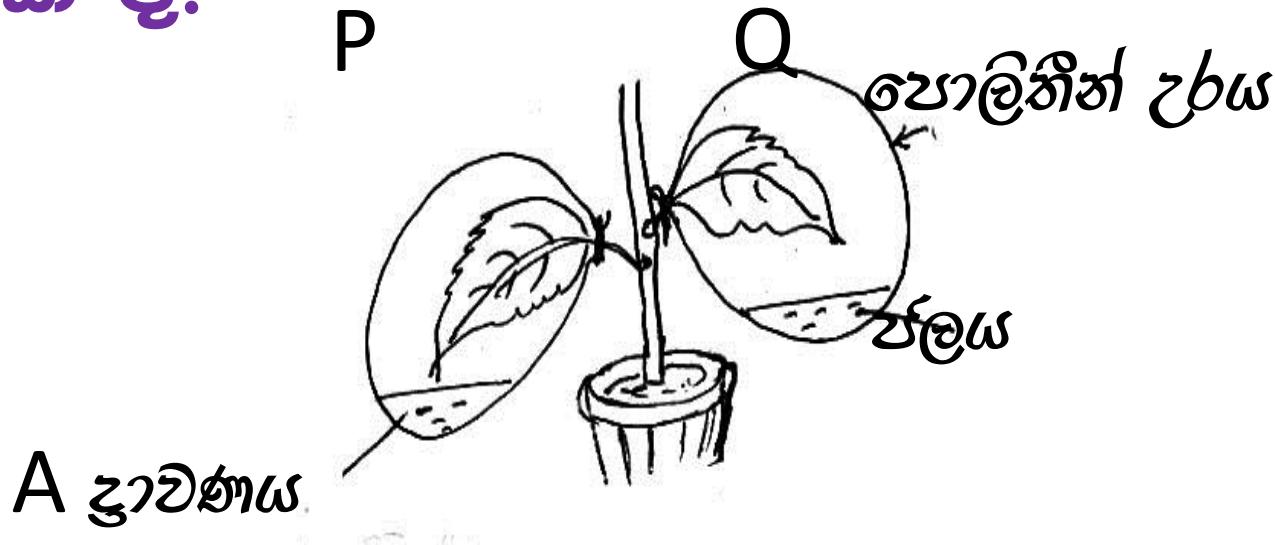
- ජය 48 ක් පමණ කාලයක් ගාක පත්‍ර අලුරේ තබමින් ඇටවුම සකස් කළ යුතුය.

ප්‍රහාසන්ගේලේෂණය කළඹ
CO₂ / කාබන් බිගෝක්සයිඩ් අවශ්‍ය බව
පරික්ෂණාත්මකව හඳුනා ගැනීම

Carbon dioxide is essential for Photosynthesis
proved with simple experiment - Science

a. ගාක තතුය ආවරණය කළ P පොලිතීන් බලුනට යොදා ඇති A දාවතාය කුමක් විය හැකි ද?

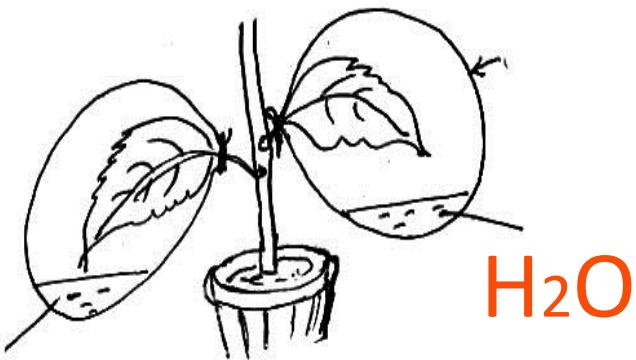

- පොටොකියම් හයිඩිරෝක්සයිඩ් / KOH

- විද්‍යාත්මක ක්‍රමයට සිදුකරන මෙම තරීක්ෂණයට අදාළ ව කළේ නිතයක් ලියන්න.
- ගාක පත්‍රවල පිෂ්ටය නිපදවීම කළහා කාබන් බියෝක්සයිඩ් අවශ්‍ය වේ.
- කාබන් බියෝක්සයිඩ් නොමැත ව ගාක පත්‍රවල පිෂ්ටය නිපදවීම සිදුවේ.

11 ශේෂිය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

➤ කල්පිතය - ගාක තත්ත්වල පිළීටය නිජදුවීම කළහා කාබන් ඔයෙක්කයිඩි අවශ්‍ය වේ.

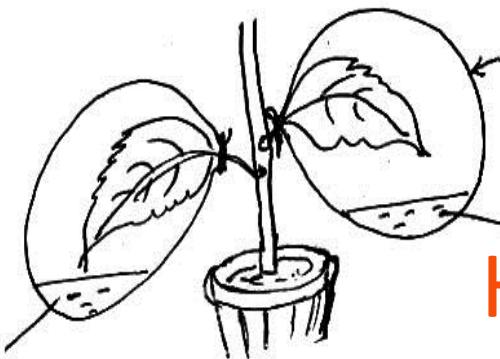
ජාලක
පරික්ෂණය

පරික්ෂණය

11 ශේෂිය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

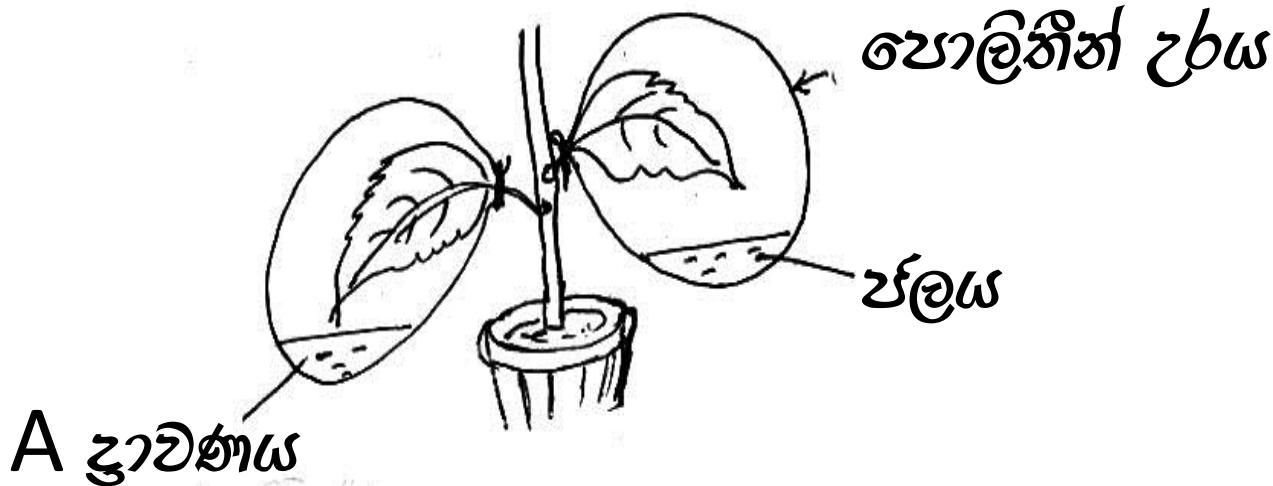
➤ කල්පිතය - කාබන් බිගෝක්සයිඩ් නොමැත
ව ගාක පතුවල පිළ්ටය නිජදාවීම සිදුවේ.

හරික්ෂණය

තාලක
හරික්ෂණය

b. පොලිතීන් බලුනට ජලය ගොඳුන්නට හේතුව කුමක් ද?

- විද්‍යාත්මක පරීක්ෂණයක දී කළකා බලනු ලබන කාධකය හැර අනෙකුත් කියුලුම තත්ත්ව කමාන ලෙස ඇටවුම් දෙකටම ලබා දිය යුතු නිසා

c. තැය කිහිපයක් හිරු එළියේ තැබීමෙන් තසු ගාක තතු පිෂ්ටය සඳහා පරික්ෂා කළේ නම් ලැබිය හැකි නිරික්ෂණය කුමක් ද?

- Q (කාබන් බයෝක්සයිඩ් / CO_2 ලැබුණු) ඇවුමෙහි ගාක තතු අයධින් දාවනාය සමග දම් පාටක් ලබා දෙන අතර P (කාබන් බයෝක්සයිඩ් / CO_2 නොලැබුණු) ඇවුමෙහි ගාක තතු අයධින් දාවනාය සමග දම් පාටක් ලබා නොදෙයි / වර්තා වෙනසක් නොදුක්වයි.

d. නිර්ක්ෂණයට හේතු කරලට තැහැදිලි කරන්න.

- Q (කාබන් බිගෝක්සයිඩ් / CO_2 ලැබුණු) ඇවවුමෙහි ගාක තතුයේ පිළ්ටය නිජද වී ඇති අතර P (කාබන් බිගෝක්සයිඩ් / CO_2 නොලැබුණු) ඇවවුමෙහි ගාක තතුයේ පිළ්ටය නිජද වී නැත.

e. නිරික්ෂණ මගින් එළඹිය හැකි නිගමනය කුමක් ද?

- ගාක පත්‍රයේ පිළිටය නිජදූවීම / ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කළහා කාබන් බියෝක්සයිඩ් / CO_2 වායුව අවශ්‍ය වේ.

11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කදුහා

CO₂ / කාබන් බියෝක්සයිඩ් අවශ්‍ය බව
හඳුනා ගැනීම තවත් තරික්ෂණයක්

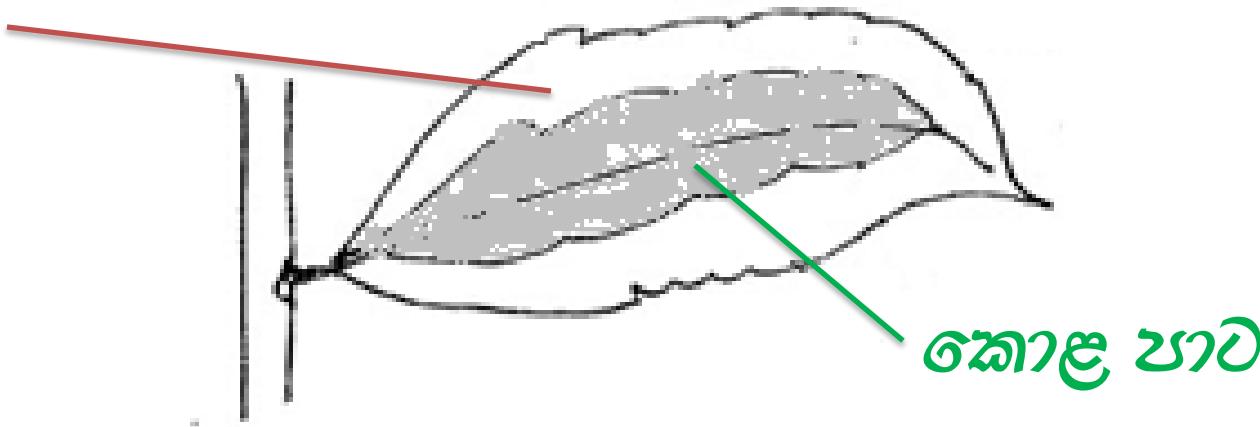
Carbon Dioxide is necessary for Photosynthesis
in Plants with Simple Experiment

11 ශේෂිය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

iii. ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කළුහා හරිතපුදු අවශ්‍ය බව පරීක්ෂණාත්මකව හඳුනා ගැනීම කළුහා පහත ආකාර ඇටවුමක් යොදා ගත හැකිය.

ක්‍රිඩා පාට

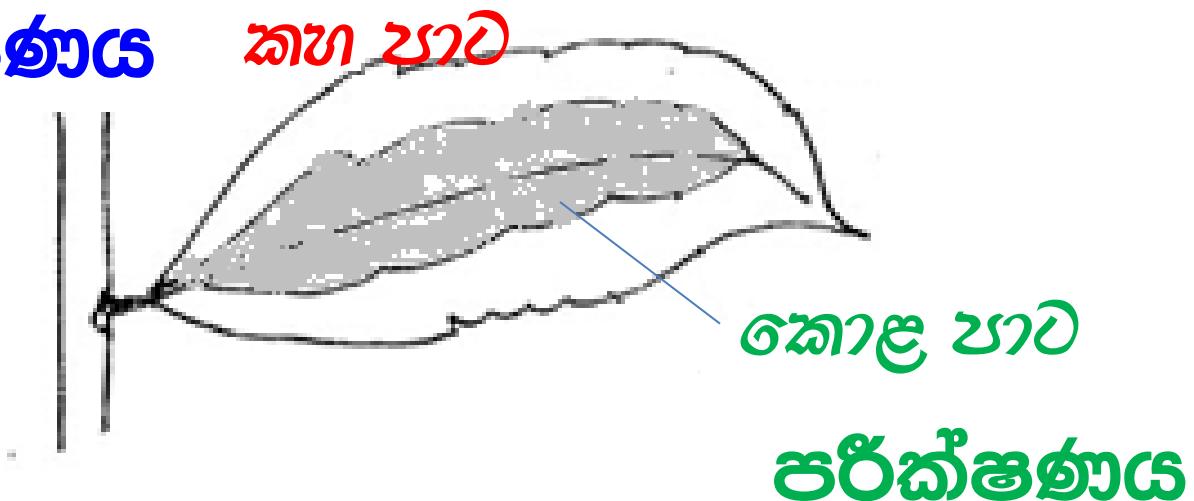
කොළ පාට

පරීක්ෂණය කළුහා ජැය 48 ක් අදුරේ තබා පකුව ආලේකයට ජැය කිහිපයක් නිරාවරණව තැබූ වර්ත්‍ය දෙකකින් යුතු ගාක පත්‍රයක් යොදා ගත හැකිය.

- විද්‍යාත්මක ක්‍රමයට සිදුකරන මෙම පරීක්ෂණයට අදාළ ව කළේ පිතයක් ලියන්න.
- ගාක පත්‍රවල පිළ්ටය නිපදවීම කළහා හරිතපුදු අවශ්‍ය වේ.
- හරිතපුදු නොමැත ව ගාක පත්‍රවල පිළ්ටය නිපදවීම සිදුවේ.

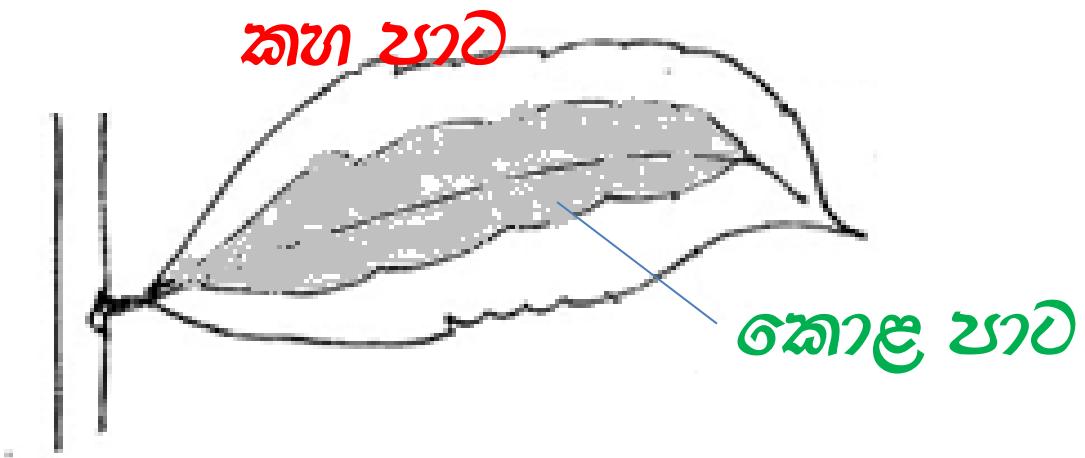
- කල්පිතය - ගාක තත්ත්වල පිළිටය
නියදුවීම කදුහා හරිනපුද අවශ්‍ය වේ.

ජාලක පරික්ෂණය

- කල්පිතය - හරිතපුදු නොමැත ව ගාක තත්ත්වල පිළ්ටය නිජදාවීම කිදුවේ.

ඡරික්ෂණය

ජාලක ඡරික්ෂණය

e. ගාක තතුය පිෂ්ටය කළුහා පරික්ෂා කළේ නම් ලබිය හැකි නිර්ක්ෂණ කළුහන් කරන්න.

පිෂ්ට පරික්ෂාවට

පෙර

• පිෂ්ට

පරික්ෂාවට තසු

- ගාක තතුයේ කොළ භාට තිබූ කොටක අයඩින් දාවනාය සමඟ දුම් භාටක් ලබා දෙන අතර කහ භාට කොටක අයඩින් දාවනාය සමඟ වර්තා වෙනකක් නොදුක්වයි.

b. නිරික්ෂණය කරලට පැහැදිලි කරන්න.

- ගාක පත්‍රයේ කොළඹට කොටසෙහි පිළ්ටය නිජද වී ඇති අතර ගාක පත්‍රයේ කහ තාට කොටසෙහි පිළ්ටය නිජද වී නැත.

c. නිරක්ෂණ මගින් එළඟිය හැකි නිගමනය කුමක් දේ?

- ගාක තතුයේ පිළිටය නිඛදුවීම /
ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කළුහා හරිතපුදු
අවශ්‍ය වේ.

- iv. a. තාක්ල් තරිගුයේදී තරික්ෂාවට ලක් කළ
නොහැකි සාධකය කුමක් ද?
- ජලය
- b. ඊට හේතුව කුමක් ද?

තරික්ෂණයේදී ජලය ලබා නොදෙන
අවවුමෙහි ගාකය විජලනය වීම නිසා
මැරි යයි.

c. එකේ නම් එම කාධකය

ප්‍රහාසංග්ලේෂණයට බලුතාන බව තහවුරු කර ඇත්තේ කෙසේ ද?

පරික්ෂණය කළුහා ^{18}O කමක්ලානික බක්සිජන් කහින ජලය භාවිත කර නිඛුවෙන බක්සිජන් වායුවෙහි ^{18}O කමක්ලානිකය අඩංගු බව තහවුරු කිරීමෙන්

07.

සියලුම ජ්‍යවින්ගේ ශේෂණයට අවශ්‍ය
ඩක්සිජන් වායුව කපයා දෙන්නේ ද ගාක තුළ
සිදුවන ප්‍රහාසංග්ලේෂණ ක්‍රියාවලිය මගින් ය .
ප්‍රහාසංග්ලේෂණයේදී ඩක්සිජන් වායුව
පිටවන බව පහත ආකාර ඇවුවුමක් යොදා
ගනිමින් තහවුරු කළ හැකි ය.

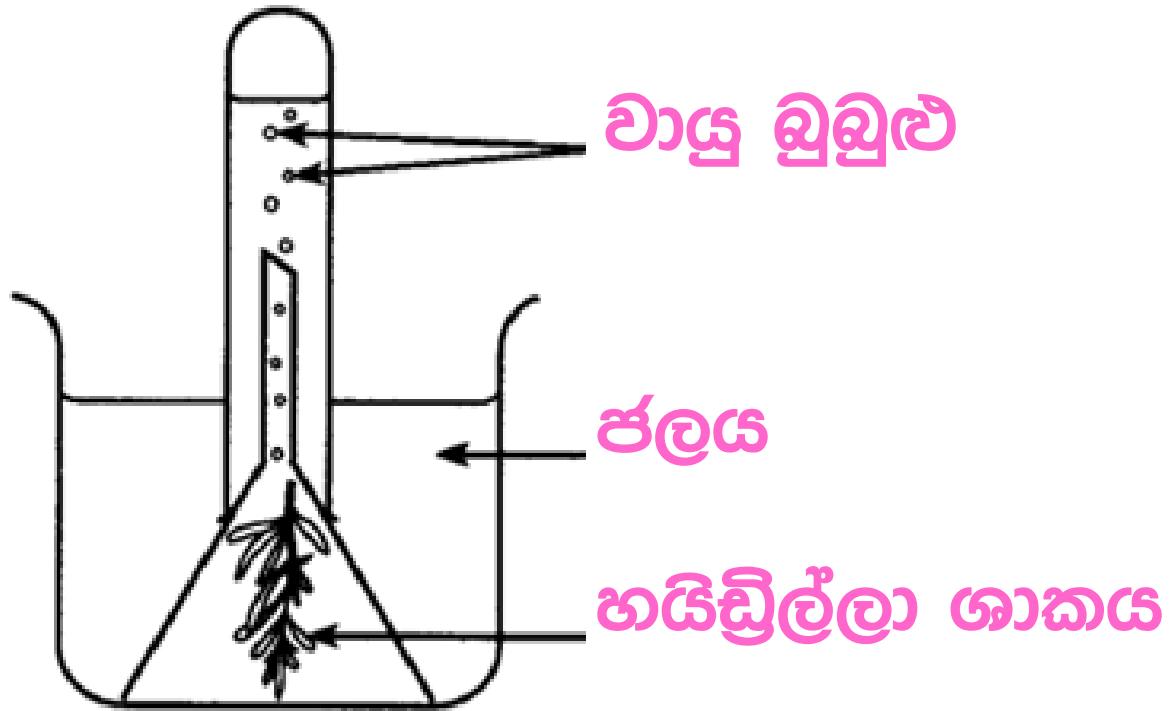
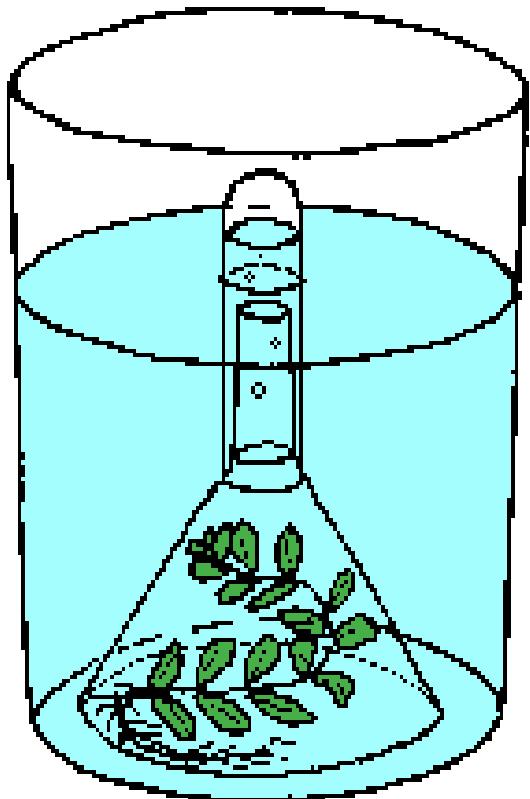
ප්‍රහාසංග්ලේෂණයේදී ඔක්සිජින් වායුව

පිටවන බව පරික්ෂණාත්මකව හඳුනා ගැනීම

O₂ is liberated during photosynthesis
experiment

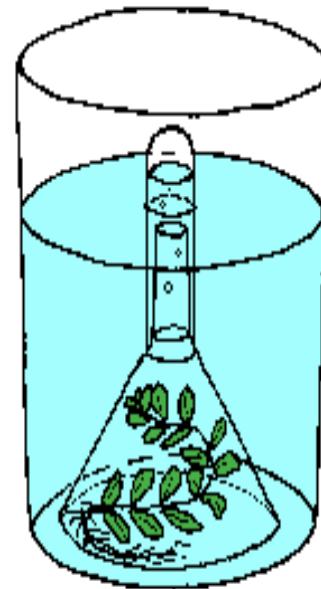
i. අටවුම කියාත්මක වීමේදී නිරික්ෂණ මොනවා ද?

- වායු බුබුල පිටවීම
- පරික්ෂා නළයේ ජල මට්ටම තහවුරු කළ යාම.

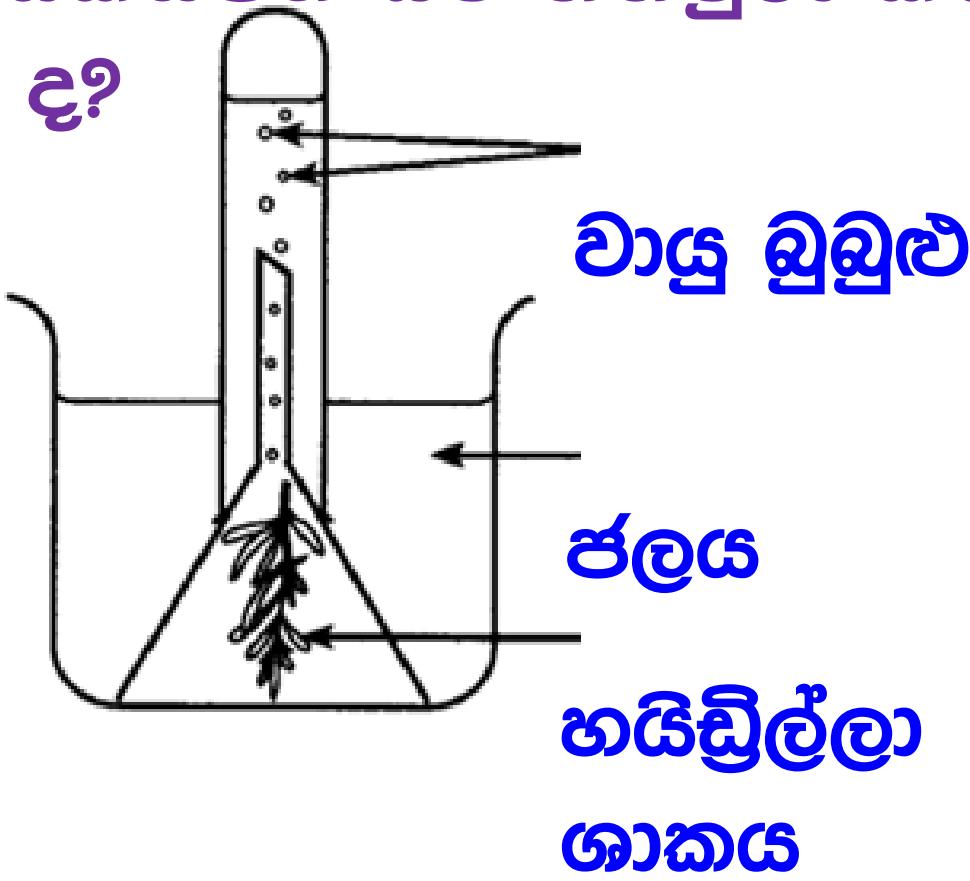
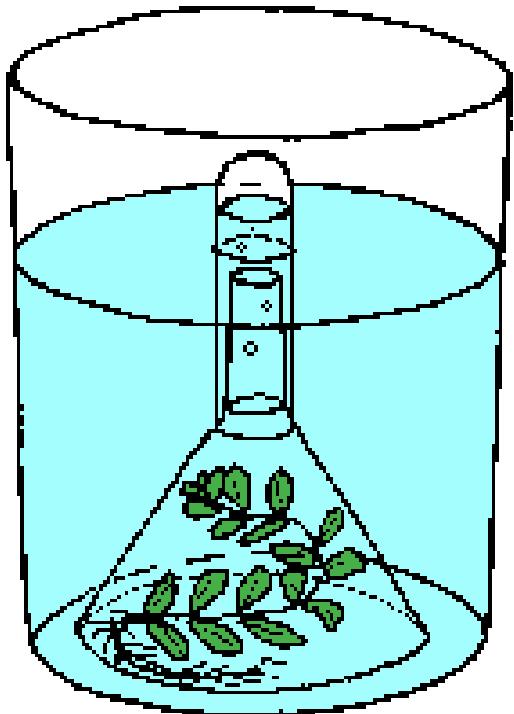
- විද්‍යාත්මක ක්‍රමයට කිදුකරන මෙම පරීක්ෂණයට අදාළ ව කළේ නිතයක් ලියන්න.
- ගාක තත්ත්වල පිළීචා නිජදාවීමේ දී ඔක්සිජන් වායුව පිටවේ.
- ගාක ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කිදු නොකරන අවස්ථාවල ඔක්සිජන් වායුව පිට කරයි.

➤ කල්පිතය - ගාක තත්ත්වල පිළිටය
නිජදාවීමේ දී ඔක්සිජන් වායුව පිටවේ.

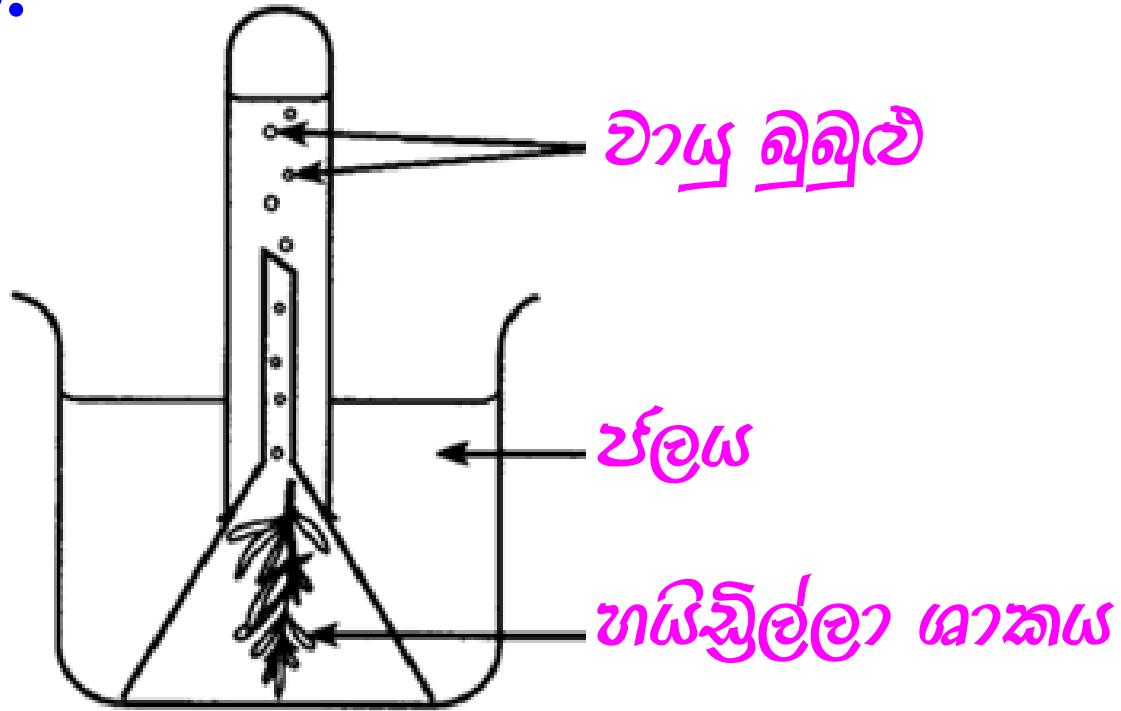
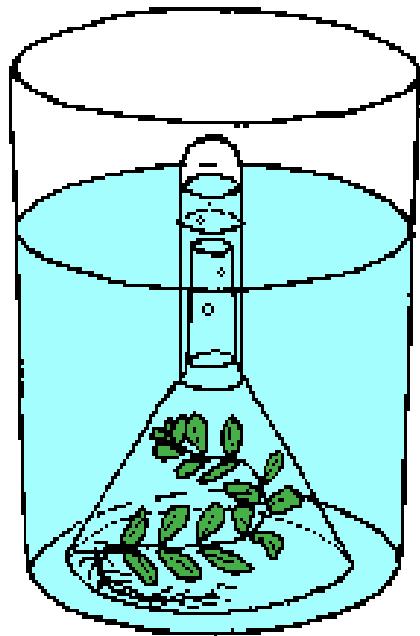
භාෂක තරික්ෂණය අදින්න. තරික්ෂණය

ii. සිටවන වායුව ඔක්සිජන් බව තහවුරු කර ගන්නේ කෙසේ දී?

- තරික්නා නළයේ වායු කාමිතලයට ප්‍රශ්න කිරක්
අනුලු කර දින්තමත්ව දැල්වේදි බැලීමෙන්

iii. නිර්ක්ෂණ මගින් තහවුරු වන නිගමනය කළුහන් කරන්න.

- හරිත ගාකවල පිළිටය නිජදූවීමේ දී එනම් ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කිදුවීමේ දී ඔක්සිජන් වායුව තිබ වේ.

08. ප්‍රහාසංක්ලේෂණ ක්‍රියාවලිය
කරුමාන්තගාලාවකට සමාන කළ නොත්,
පහත තොරතුරු සපයන්න.

- අමුදුවන: කාබන් බියෝක්සයිඩ් සහ ජලය
- යන්තු: හරිතපුදු
- ගක්තිය: ආලෙප්ක ගක්තිය
- ප්‍රධාන නිෂ්පාදිතය: ග්ලුකෝස්
- අතුරු ව්‍යුතය: ඔක්සිජන් වායුව

09. ප්‍රහාසන්ලේෂණ ක්‍රියාවලියට අදාළ

a. වචන සමිකරණය

b. තුළන රසායනික සමිකරණය

10.

ගාක ප්‍රහාසංග්ලේෂණය කිදුකරන්නේ තම
පේෂනා අවශ්‍යතාව කූරා ගැනීමට ය.

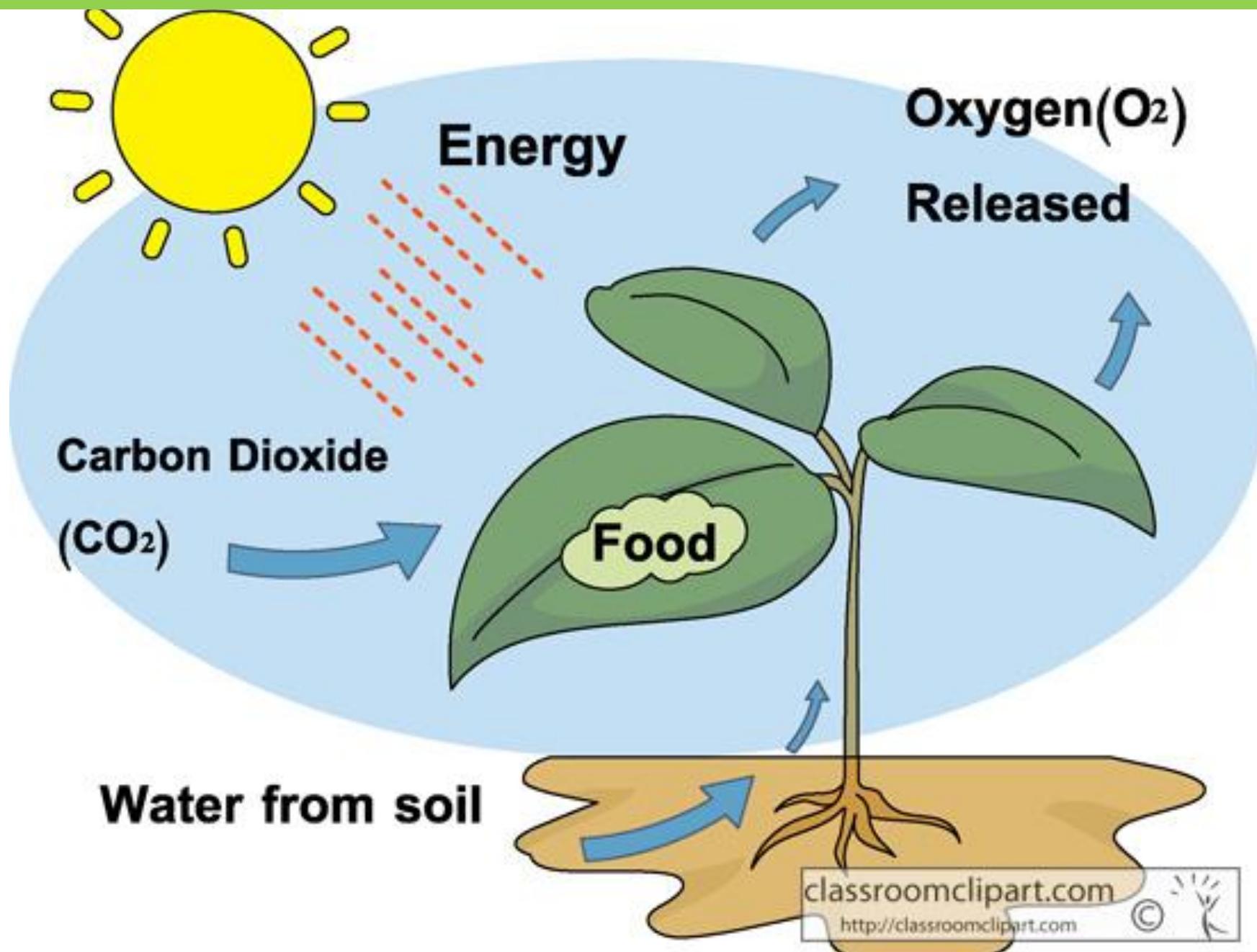
විහෙත්

ප්‍රහාසංග්ලේෂණය සමක්රී ජ්‍යව ලෝකයටම

වැදුගත්වන ක්‍රියාවලියකි.

සරලව පැහැදිලි කරන්න.

11 ශේෂිය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

- කටුංග ජ්‍යව්‍යීන්ගේ ග්‍යෙවකනයට මෙන්ම දුවස දැහනයට අවශ්‍ය වන ඔක්සිජන් වායුව නිදහස් කෙරෙන ප්‍රධානතම ක්‍රියාවලිය වේ.
- ග්‍යෙවකනය, දැහනය වැනි ක්‍රියාවලි නිසා පරිකරයට නිදහස් වන කාබන් බියෝක්සයිඩ් ඉවත් කෙරෙන ප්‍රධානතම ක්‍රියාවලිය ප්‍රහාසංග්ලේෂණය යි.
- වායුගේෂ්ලයේ ඔක්සිජන් සහ කාබන් බියෝක්සයිඩ් සංයුතිය තුළිනව පවත්වා ගැනීමට දායක වේ.

- කාබන් වකුය පවත්වාගෙන ගාමට දායක වේ.
- හරිත ගාක නොවන කියලුම ජ්‍යෙෂ්ඨ අවගස පෝෂණය/ ආහාර කරයයි.

කාරාංගය

End

බව් දැන් මට ප්‍රතිච්‍රිත ! Yes ! I Can

- ✓ ජීවිතයේ පෙළඳනු කුම සැදුනාන් කිරීමට
- ✓ ප්‍රකාශනයලේ ජ්‍යෙෂ්ඨ විස්තර කිරීමට
- ✓ ප්‍රකාශනයලේ ජ්‍යෙෂ්ඨ පොදු බෙළුහා සාධක සැදුනාන් කිරීමට
- ✓ ප්‍රකාශනයලේ ජ්‍යෙෂ්ඨ පොදු නිශ්චිත තීපියේ අවශ්‍යතාව පරීක්ෂණාත්මකව සනාථ කිරීමට
- ✓ ප්‍රකාශනයලේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කාලන්තියෝක්සයිඩ්වල අවශ්‍යතාව පරීක්ෂණාත්මකව සනාථ කිරීමට

11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

- ✓ ප්‍රහාසංග්ලේෂණය සඳහා ත්‍රේත්පුදුවල අවබෝධනය යොමු කිරීමට ප්‍රතික්ෂාත්වකම සනාථ කිරීමට
- ✓ ප්‍රහාසංග්ලේෂණය සඳහා ජලයේහි අවබෝධනය සැපයීමෙන් පිළිගැනීමට
- ✓ ප්‍රහාසංග්ලේෂණයේහි ප්‍රධාන වැළැය සඳහන් කිරීමට
- ✓ ප්‍රහාසංග්ලේෂණයේහි අතුරු වැළැය සඳහන් කිරීමට
- ✓ ප්‍රහාසංග්ලේෂණය වෙනා සළීකරණයකින් දැක්වීමට
- ✓ ප්‍රහාසංග්ලේෂණය තුළිනා බෝයනික සළීකරණයකින් දැක්වීමට

11 ශේෂීය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංඛ්ලේෂණය

- ✓ ප්‍රහාසංඛ්ලේෂණයේ වැදගත්කම විස්තර කිරීමට
- ✓ ප්‍රහාසංඛ්ලේෂණය ඒවා ලෙසකෝයේ තැබැත්මෙන්ම දායකාවනා ප්‍රධානතම ක්‍රියාවලියක් බව පිළිගැනීමට

11 ශේනිය - විද්‍යාව - ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

ප්‍රහාසංග්ලේෂණය

Yes! I Can